

Årsberetning 1993

Pengeinstitutankenævnet

Pengeinstitutankenævnet

Sekretariat:

Østerbrogade 62, 4. sal, 2100 København Ø

Tlf. 35 43 63 33 · Giro 4 16 34 00

Hermed afgives Pengeinstitutankenævnets årsberetning for 1993, jf. § 10, stk. 1, i Ankenævnets vedtægter.

- 0 - 0 - 0 - 0 -

Retspræsident Frank Poulsen, der har været formand for Pengeinstitutankenævnet siden dettes stiftelse i 1988, fratrådte den 1. april 1993. Der er grund til at takke Frank Poulsen for den store indsats, han har ydet i sin formandsperiode. Denne indsats har været afgørende for, at Ankenævnet i løbet af få år har etableret sig som en kendt og inden for sit område betydningsfuld institution.

Som det fremgår af de statistiske oplysninger i beretningens afsnit 3, er antallet af indkomne klagesager steget en smule - ca. 5% - fra 1992 til 1993. I forhold til 1989 er der tale om en stigning på ca. 43%. Denne stigning må nok til dels tilskrives en øget udbredelse af kendskabet til Ankenævnets eksistens og virksomhed. At stigningstakten trods alt ikke har været større, beror antagelig i første række på, at et meget betydeligt antal klager opfanges og løses i de enkelte pengeinstitutter på en for kunden tilfredsstillende måde, således at forelæggelse for Ankenævnet ikke bliver nødvendig. I denne forbindelse er det af afgørende betydning, at pengeinstitutterne gennemgående har udvist stor respekt og loyalitet overfor Ankenævnets afgørelser. Dette hovedindtryk anfægtes ikke af, at det naturligtvis - også i principielle sager - forekommer, at et pengeinstitut benytter sig af sin ret til at erklære, at det ikke ønsker at være bundet af Ankenævnets afgørelse.

Der indgives, som det også måtte forventes, fortsat et betydeligt antal klager over gebyrer opkrævet af pengeinstitutterne. Ved afgørelsen af, om det pågældende gebyr har fornøden hjemmel, har Ankenævnet i sin praksis lagt større vægt på, om gebyret måtte anses for påregneligt for kunden, end på generelt formulerede bestemmelser i pengeinstitutternes almindelige forretningsbetingelser. Man kommer vel ikke uden om, at den udvikling, der gennem de senere år har været på gebyrområdet, har gjort det vanskeligere for forbrugerne at komme igennem med det synspunkt, at et bestemt gebyr ikke var påregneligt. Men der er fortsat grund til at fremhæve pengeinstitutternes forpligtelse til i videst muligt omfang - både generelt i gebyroversigter m.v. og konkret i forbindelse med betjeningen af den enkelte kunde - på forhånd at informere om de gebyrer, der opkræves. I særlige tilfælde har Ankenævnet uafhængigt af informationsspørgsmålet afskåret eller begrænset gebyrer ud fra et rimelighedssynspunkt. Med hensyn til rykkergebyrer følger det således af Ankenævnets praksis, at et pengeinstitut som udgangspunkt ikke kan kræve betaling for mere end 3 rykkerskrivelser inden for en sammenhængende periode, i hvilken det pågældende lån til stadighed har været i restance.

Den største del af klagerne angår imidlertid ikke gebyrets berettigelse, men dets størrelse. Her må man gøre sig klart, at Ankenævnet ikke er og ikke kan fungere som priskontrolmyndighed. Det retlige grundlag for nedsættelse af et gebyr er aftalelovens § 36, og anvendelse af denne bestemmelse forudsætter, at gebyrets størrelse klart overstiger det rimelige. På et enkelt område, nemlig med hensyn til gebyrer for overførsel af konti - navnlig særlige indlånskonti som kapitalpensionskonti m.v. - til et andet pengeinstitut, har Ankenævnet gjort et mere systematisk forsøg på at holde gebyrernes størrelse nede. Dette er sket bl.a. ud fra den betragtning, at høje overførselsgebyrer kan virke som en stavnsbinding af kunderne og derved kan modvirke den frie konkurrence, som også pengeinstitutterne selv lægger stor vægt på. Som jeg tidligere har givet udtryk for, ville den rigtigste løsning efter min opfattelse være, at pengeinstitutterne blev enige om helt at afskaffe overførselsgebyrer.

En anden stor gruppe af klager, som berører pengeinstitutternes prispolitik og indtjeningsforhold, er klager over udlånsrentens størrelse. Det er som bekendt sædvanligt, at lånerenten er variabel, dvs. til enhver tid fastsættes af pengeinstituttet. Der er altså tale om, at den ene part i et kontraktsforhold i princippet har ret til at fastsætte størrelsen af sit eget vederlag, og det kræver ingen nærmere forklaring, at Ankenævnet på denne baggrund ofte er blevet stillet overfor spørgsmålet om, hvilke retlige grænser der kan og bør opstilles for denne frihed. Behovet for fastsættelse af sådanne grænser hænger bl.a. sammen med, at konkurrencen mellem pengeinstitutterne ikke er en synderlig effektiv regulator, når det drejer sig om rentereguleringer i et allerede bestående låneforhold. I nogle tilfælde kan låntageren have svært ved at finde et andet pengeinstitut, som er villigt til at overtage lånet, og flyttemuligheden begrænses generelt af det forhold, at der i givet fald skal betales ofte betydelige stiftelsesomkostninger i det nye pengeinstitut.

Ankenævnet har ikke ment at kunne opstille en almindelig regel om, at renten i det enkelte låneforhold alene kan ændres i takt med ændringer i den almindelige markedsrente, allerede fordi der næppe findes noget anvendeligt mål for "den almindelige markedsrente". Man har derfor måttet nøjes med at tage udgangspunkt i, at den enkelte låntager har krav på, at ændringer i lånets rente følger det pågældende pengeinstituts generelle renteændringer for lån af den pågældende art. Denne regel har også betydelig værdi som beskyttelse af den enkelte låntager, så længe pengeinstituttet anvender samme rente (rentespænd) for alle lån af samme art, gamle som nye, idet der jo for så vidt angår nye lån består en forholdsvis effektiv konkurrence pengeinstitutterne imellem. Ankenævnet er imidlertid gennem den senere tid jævnlige stødt på eksempler på, at et pengeinstitut forlanger en væsentligt højere rente for gamle lån end for nye lån af ganske tilsvarende art. Denne praksis har Ankenævnet set på med betydelig skepsis. I de grovere tilfælde er der tale om, at kunden er blevet lokket ind med en lav rente, hvorefter renten efter forholdsvis kort tid er blevet sat betydeligt i vejret, selv om dette ikke kunne begrundes i den almindelige renteutvikling. Men også bortset fra sådanne

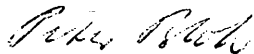
klare misbrugstilfælde giver anvendelse af forskellig rente for gamle og nye lån anledning til betænkeligheder. For så vidt angår tilfælde, hvor renten ifølge lånedokumentet fastsættes "efter den til enhver tid gældende sats for lån af denne art" eller lignende, har Ankenævnet udtalt, at pengeinstituttet helt er afskåret fra at beregne sig en rente, der er højere end renten for nye lån af samme art, dog bortset fra tidsbegrænsede introduktionsrabatter. En så håndfast regel har man - i hvert fald indtil videre - ikke ment at kunne opstille i de tilfælde, hvor renteklausulen blot angiver, at "renten fastsættes til enhver tid af pengeinstituttet" eller lignende, men det følger af Ankenævnets praksis, at man heller ikke i disse tilfælde accepterer et misforhold mellem renten på gamle lån og renten på nye lån.

Af det sagte følger ikke, at et pengeinstitut skal anvende samme rente for alle lån af samme art. Det er renteændringerne, der ikke må komme ud af trit. Denne præcisering er nødvendig, fordi det er tilladeligt - og vistnok er blevet mere almindeligt i nyere tid - at der for hver låneart opereres med et rentespænd, inden for hvilket de "gode kunder" placeres i den lave ende og de "mindre gode kunder" i den høje ende. Denne praksis skaber til gengæld et andet problem, nemlig spørgsmålet om, hvorvidt pengeinstituttet efterfølgende frit kan ændre kundens status, således at han eller hun flyttes fra den lave ende af rentespændet til den høje. Vedrørende dette spørgsmål om "individuel renteforhøjelse" har Ankenævnet (et flertal) udtalt, at en sådan forhøjelse i hvert fald forudsætter, at lånedokumentet indeholder udtrykkelig hjemmel herfor. I ordene "i hvert fald" skal nok indlægges, at det yderligere må kræves, at der foreligger en rimelig og saglig begrundelse for at ændre kundens status i relation til rentespændet.

I tilslutning til det anførte om kreditrentens størrelse kan der være grund til at nævne, at Ankenævnet (et flertal) i nogle nyligt afsagte kendelser har nedsat den rente, pengeinstitutterne forlangte af overtræk på indlånskonti. Det kan næppe kritiseres, at pengeinstitutterne forlanger en højere rente af ubevilgede kreditter end af bevilgede. Men den overtræks-, mora- og inkas-

sorente, der kræves af pengeinstitutterne, er efter min opfattelse ofte væsentligt højere, end dette synspunkt med rimelighed kan begrunde. De høje misligholdelsesrenter har vel til formål at motivere skyldnerne til at betale, men spørgsmålet er, om effekten ikke gennemsnitligt er den modsatte. Der er under alle omstændigheder tale om et område, som også pengeinstitutterne selv bør tage under overvejelse.

København, den 7 februar 1994.

Ankenævnets formand

I N D H O L D S F O R T E G N E L S E

1.	Ankenævnet, medlemmer og medarbejdere	7
2.	Ankenævnets kompetence	8
3.	Statistik	10
4.	Udvalgte kendelser.....	12-100

Bilag:

Ankenævnets vedtægter.....	101-109
----------------------------	---------

1. Ankenævnet, medlemmer og medarbejdere.

Pengeinstitutankenævnet blev stiftet i 1988 af Den Danske Bankforening og Danmarks Sparekasseforening (nu Finansrådet - Danske Pengeinstitutters Forening), Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet. Nævnet påbegyndte sin virksomhed den 1. august 1988.

Ankenævnet er i medfør af forbrugerklagenævnslovens § 12, stk. 2, godkendt af Forbrugerklagenævnet til at behandle klager i overensstemmelse med § 2 i sine vedtægter, jf. nærmere nedenfor. Ankenavnets vedtægter er optrykt som bilag til årsberetningen.

Ankenavnets formand siden etableringen, retspræsident Frank Poulsen, Sø- og Handelsretten, fratrådte med virkning fra den 1. april 1993. Ankenavnets stiftere udpegede med virkning fra samme tidspunkt Ankenavnets hidtidige næstformand, højesteretsdommer, dr.jur. Peter Blok til formand. Samtidig blev landsdommer Niels Waage, Østre Landsret, udpeget til ny næstformand.

Af Ankenavnets fjorten medlemmer er otte udpeget af Finansrådet (efter aftale med Sammenslutningen Danske Andelskasser) og seks af Forbrugerrådet. I den enkelte sags behandling deltager foruden formanden eller næstformanden to medlemmer udpeget af pengeinstitutsektoren og to medlemmer udpeget af Forbrugerrådet.

Ankenavnets medlemmer er følgende:

Udpeget af Finansrådet - Danske Pengeinstitutters Forening:

Regionsdirektør Jørn Rytter Andersen, Sparekassen Nordjylland

Direktør Bjørn Bogason, Bikuben

Direktør Gert Bo Gram, Lokale Pengeinstitutter

Juridisk chef Peter Stig Hansen, Jyske Bank

Underdirektør Niels Bolt Jørgensen, Unibank

Afdelingsdirektør Allan Pedersen, Den Danske Bank

Chefjurist Erik Sevaldsen, Den Danske Bank

Underdirektør Ole Simonsen, Unibank

Udpeget af Forbrugerrådet:

Formand Niels Busk, LLO i Hovedstaden
Afdelingsleder, cand.polit. Søren Geckler, Forbrugerrådet
Lektor Peter Møgelvang-Hansen, Handelshøjskolen i København
Formand Kirsten Nielsen, Forbrugerrådet
Sekretariatschef Lars Pedersen, De Samvirkende Invalideorganisationer
Sekretariatschef, cand. oecon. Jørn Ravn, Teknologinævnet.

Ankenævnets sekretariat har i 1993 beskæftiget følgende medarbejdere:

Sekretariatschef, cand.jur. Henrik Davidsen
fuldmægtig, cand.jur. Merete Hjetting
sekretær Ulla Buch
sekretær Anette Sørensen
sekretær Nini Kristensen (deltid)

2. Ankenævnets kompetence.

Som nævnt ovenfor er Ankenævnet oprettet i medfør af forbrugerklagenævnsløven.

Bestemmelserne om Ankenævnets kompetence findes i vedtægternes §§ 2-5 og 7.

Efter § 2, stk. 1, behandler Ankenævnet klager over "danske pengeinstitutter og deres herværende datterselskaber." Ankenævnet er også kompetent til at behandle klager over pengeinstitutter, der ikke er medlem af nogen af stifterorganisationerne, hvilket gælder visse mindre sparekasser og andelskasser. Som følge af sammenhængen med forbrugerklagenævnsløven omfatter Ankenævnets kompetence ikke pengeinstitutter, der er hjemmehørende i Grønland og på Færøerne. Klager over grønlandske pengeinstitutter kan indbringes for Forbrugerklageudvalget, Grønlands Hjemmestyre. Med hensyn til datterselskaber af danske pengeinstitutter kan det

nævnes, at Ankenævnet behandler klager over bl.a. finansierings-selskaber. Nævnet kan tillige behandle klager over danske filialer af udenlandske pengeinstitutter. Også udenlandske filialer af danske pengeinstitutter må som udgangspunkt anses for omfattet af Ankenævnets kompetence, medens dette derimod ikke gælder udenlandske datterselskaber af danske pengeinstitutter.

Ankenævnet behandler, jf. § 2, stk. 2, klager vedrørende private kundeforhold. Klager fra erhvervsdrivende kan dog behandles, såfremt de ikke adskiller sig væsentligt fra klager vedrørende private kundeforhold. Efter Ankenævnets faste praksis behandler man ikke klager fra aktie- eller anpartsselskaber.

En betingelse for Ankenævnets kompetence, som ikke er nævnt i vedtægterne, men som følger af sammenhængen med forbrugerklagenævnssloven, er, at klagen skal angå en konkret formueretlig tvist. Dette indebærer, at forespørgsler og klager af anden art, herunder om tilsidesættelse af god pengeinstitutpraksis, ikke realitetsbehandles, med mindre der foreligger en naturlig sammenhæng med en konkret formueretlig tvist.

Finanstilsynet, som indtil Ankenævnets etablering behandlede klager over pengeinstitutter, behandler ikke længere klagesager, men vil fortsat besvare spørgsmål, der som led i forberedelsen af en retssag stilles med rettens godkendelse.

Efter vedtægternes § 5 kan Ankenævnet bl.a. ikke behandle klager vedrørende sager, som er afgjort ved endelig dom. Ankenævnet vil i reglen også afvise klager vedrørende sager, i hvilken en fogedret har truffet afgørelse.

Med hensyn til klager vedrørende sager, som verserer ved domstolene, gælder efter retsplejelovens § 361, at vedkommende ret på begæring kan træffe bestemmelse om sagens forelæggelse for Ankenævnet. En klage, der er indsendt af en part uden rettens tilladelse, vil blive afvist.

De i §§ 2-5 nævnte forhold påses af Ankenævnets sekretariat, som

efter vedtægternes § 6 kan afvise klager, der af en af de nævnte grunde utvivlsomt falder udenfor Ankenævnets kompetence.

Efter § 7 kan Ankenævnet - men ikke sekretariatet - afvise sager, der på grund af usikkerhed om bedømmelsen af de fremkomne faktiske oplysninger eller af andre særlige grunde findes uegnede til behandling i Ankenævnet. Såfremt en forsvarlig stillingtagen til sagen ville forudsætte en bevisførelse, som ikke kan ske for Ankenævnet, herunder navnlig parts- og vidneforklaringer, vil sagen blive afvist. Det sker relativt ofte, at Ankenævnet ser sig nødsaget til at afvise en sag af denne grund. Parternes afvigende opfattelse af et handelsesforløb vil imidlertid ikke i sig selv afskære Ankenævnet fra at realitetsbehandle sagen under anvendelse af sædvanlige bevis(byrde)regler, hvis man anser dette for forsvarligt.

3. Statistik.

Antallet af modtagne klagesager har siden nævnets etablering den 1. august 1988 udviklet sig således:

1988:	278	1991:	622
1989:	498	1992:	678
1990:	530	1993:	711

Af de i 1993 modtagne 711 sager verserede ved årets udgang 259 sager. De resterende 452 sager, tillige med 228 af de pr. 1. januar 1993 verserende 232 sager indkommet i 1991 og 1992, eller i alt 680 sager blev færdigbehandlet i 1993.

Af de 680 behandlede sager blev i alt 80 afsluttet ved sekretariatets afvisning efter en eller flere af bestemmelserne i vedtægternes §§ 2-5 eller af ordensmæssige grunde (manglende indbetaling af gebyr m.v.). I alt 168 sager bortfaldt i medfør af vedtægternes § 8, stk. 4, om opfyldelse eller forlig.

Ankenævnet behandlede således i alt 432 sager i 1993. Sagernes udfald var således, idet tallene for 1989-92 er medtaget til

sammenligning:

	<u>1989</u>	<u>1990</u>	<u>1991</u>	<u>1992</u>	<u>1993</u>
Klager fuldt medhold	50	56	54	54	45
Klager delvist medhold	26	32	46	78	80
Pengeinstitutttet medhold	<u>198</u>	<u>184</u>	<u>190</u>	<u>258</u>	<u>258</u>
I alt realitetsbehandlede sager	274	272	290	390	383
Ikke realitetsbehandlede sager	<u>48</u>	<u>54</u>	<u>62</u>	<u>61</u>	<u>49</u>
I alt behandlede sager	322	326	352	451	432

I de sager, der har været behandlet i 1993, har det indklagede pengeinstitut i 23 tilfælde givet underretning om, at det ikke ønsker at være bundet af en kendelse, som har givet klageren helt eller delvis medhold, jf. herved vedtægternes § 11, stk. 2. I foreløbigt 5 af disse tilfælde har klageren begæret bistand til sagens indbringelse for domstolene, jf. forbrugerklagenævnslovens § 10, stk. 2.

4. Udvalgte kendelser.

På de følgende sider er i forkortet form gengivet nogle af de af Ankenævnet i 1993 afsagte kendelser. Udvalget er foretaget af sekretariatschefen i samråd med formanden og næstformanden. Det er tilstræbt at medtage kendelser, der er af en vis principiel og almindelig interesse, og som må formodes at ville blive retningssigende for Ankenævnets praksis.

Kendelse af 19. februar 1993 i sag nr. 272/1992 (Pantebreve, salg. Afregning, stempel- og tinglysningsafgift).

Klageren K, et privatskiftet dødsbo, anmodede via den bobehandlende advokat A pengeinstituttet P om at indhente købstilbud på 10 pantebreve tilhørende K. A accepterede P's tilbud om salg til kurs 75.

I forbindelse med afregningen af pantebrevssalget fragik tinglysningsgebyr med 10x700 kr. og transportstempel med 1.940 kr., i alt 8.940 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbagebetale 8.940 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

I forbindelse med sagens behandling indhentedes en udtalelse fra Sammenslutningen af Danske Pantebrevshandlere, som udtalte, at det ved en professionel pantebrevshandlers køb af et pantebrev er kutyme, at sælger afholder udgiften til såvel transportstempel som til tinglysningsafgift, uanset om sælger er en privat eller en professionel pantebrevshandler.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Efter indholdet af den udtalelse, der er afgivet af Responsumudvalget under Sammenslutningen af Danske Pantebrevshandlere, lægger Ankenævnet til grund, at det ved handler med pantebreve, i hvilke professionelle pantebrevshandlere deltager, er kutyme, at sælgeren skal bære såvel udgiften til stempel af transporterklæringen som den tinglysningsafgift, der opkræves ved tinglysning af erklæringen. Uanset at P ikke i forbindelse med salgsaftalen gjorde A opmærksom herpå, findes P herefter at have været berettiget til at fradrage de nævnte udgifter i forbindelse med afregningen."

Kendelse af 5. marts 1993 i sag nr. 382/1992 (Indlån, forrentning).

Klagerens K's mor M havde i 1955 oprettet en bankbog hos pengeinstituttet P. Ved M's død i april 1990 var kontoens saldo 318.901,81 kr.

Ifølge P havde kontoens forrentning været således:

27. oktober 1980	5,5%
13. december 1982	4,5%
29. marts 1983	3,5%
2. maj 1983	2,5%
7. november 1983	2,0%
1. juli 1985	1,0%
12. oktober 1988	0,5%

Endvidere fremgik, at kontoens saldo havde udviklet sig således:

31. december 1980	105.500,76 kr.
31. december 1981	126.938,93 kr.
31. december 1982	141.606,07 kr.
31. december 1983	156.813,22 kr.
31. december 1984	177.025,21 kr.
31. december 1986	226.418,37 kr.
31. december 1987	247.748,58 kr.
31. december 1988	271.954,05 kr.
27. juli 1989	286.193,41 kr.

Efter M's død forespurgte K, hvorvidt P havde rådgivet M om andre placeringsmuligheder af kontoens indestående. P oplyste, at M løbende og senest i september 1989 havde modtaget tilbud fra P vedrørende alternativ forrentning og placering af kontoens indestående, men at M ikke havde ønsket at gøre brug af tilbudene.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at yde en rentekompensation.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Ankenævnet finder, at der påhviler et pengeinstitut en almindelig pligt til som et led i rådgivningen af kontohavere med et indestående på anfordringskonti i en størrelsesorden som i nærværende sag at henlede sådanne kontohaveres opmærksomhed på alternativ placering af kontoens indestående.

Ankenævnet finder ikke tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte P's oplysning om, at M løbende i overensstemmelse med det foran anførte af P var blevet orienteret om alternative placeringsmuligheder. Det findes herefter ikke godtgjort, at P er ifaldet erstatningsansvar overfor M."

Kendelse af 12. marts 1993 i sag nr. 434/1992 (Udlån, løbetid).

I marts 1987 tilbød Finansieringsselskabet F klagerne K et billån på 182.889 kr. inkl. 2% etablerings-provision 3.658 kr. og etableringsomkostninger 1.560 kr. Lånet skulle afvikles over ca. 6 år med en månedlig ydelse på 3.254 kr.

I oktober 1989 tilbød F K et lån på 147.647 kr. inkl. 2% etableringsprovision 2.595 kr. og etableringsomkostninger 7.743 kr. Dette lån skulle afvikles over ca. 72 måneder med en månedlig ydelse på 2.777 kr.

I december 1991 konstateredes det, at F i forbindelse med lånenes oprettelse havde fastsat for lave ydelser, bl.a. fordi der ikke var taget hensyn til etableringsprovision og -omkostninger. F tilbød at kreditere hvert af lånene 15.000 kr. samt nedsættelse af lånenes rentesats. K afslog tilbuddet.

K indbragte sagen for Ankenævnet bl.a. med påstand om, at F tilpligtedes at kreditere begge lån med et beløb svarende til differencen mellem den hovedstol, der ville have været gældende med de tilbudte ydelser og den faktiske hovedstol, med tillæg af renter af differencebeløbene.

F nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand delvis til følge:

4 medlemmer udtalte:

"F har erkendt, at de oprindeligt fastsatte ydelser for begge låns vedkommende var for lave, såfremt lånene skulle afvikles inden for den forudsatte løbetid på ca. 6 år. Dette skyldes bl.a., at der ved fastsættelsen af ydelserne ikke blev taget hensyn til etableringsprovision og -omkostninger, men må for så vidt angår det i marts 1987 optagne lån også skyldes andre forhold. Vi finder, at konsekvensen af de af F begåede fejl ved fastsættelsen af ydelserne bør være, at restgælden på begge lån pr. 1. august 1992 nedskrives til det beløb, som den ville have

været, såfremt der frem til dette tidspunkt havde været betalt den korrekte ydelse. Ifølge F's beregninger, som lægges til grund, skal restgælden på det i 1987 optagne lån herefter nedskrives til 36.974,46 kr. og restgælden på det i 1989 optagne lån til 105.803,69 kr. Vi kan ikke tage stilling til, hvilke skattemæssige konsekvenser disse nedskrivninger måtte have".

1 medlem udtalte:

"Jeg finder ikke, at K har lidt tab som følge af de fejl, der blev begået af F ved fastsættelsen af ydelserne. Under hensyn til de tilbud om kompensation, F har fremsat, kan jeg i imidlertid tilslutte mig, at sagen bør afgøres som anført af flertallet".

Kendelse af 2. marts 1993 i sag nr. 445/1992 (Kautionsforældelse. Passivitet.)

Klageren K kautionerede i april 1981 for et af pengeinstituttet P ydet lån på 15.000 kr. til klagerens svoger S.

I marts 1982 blev lånet overgivet til retslig inkasso. Af sagen fremgik, at en tilsigelse til en fogedforretning i 1984 forgæves var søgt forkyndt for K, men at K ifølge stævningsmandens påtegning var ukendt på adressen.

Ved skrivelse af 7. juli 1992 gjorde P kautionsforpligtelsen gældende overfor K.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at kautionsforpligtelsen ikke kunne gøres gældende overfor ham.

P, der overfor Ankenævnet anførte, at man den 28. december 1981 gav K underretning om S' misligholdelse ved anbefalet brev, hvoraf kopi fremlagdes, nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnet P's påstand til følge. Ankenævnets bemærkninger var således:

"Det må lægges til grund, at P den 28. december 1981 har fremsendt en anbefalet skrivelse til K vedrørende debtors misligholdelse, og P har herved opfyldt sin underretningspligt efter bank- og sparekasselovens § 41, selv om K ikke måtte have modtaget denne skrivelse."

Tre medlemmer udtalte herefter:

"P's fordring mod K er forældet for så vidt angår renter, der har været forfaldne i mere end fem år, jvf. § 1, stk. 1, nr. 2, i forældelsesloven af 1908, hvilket også er anerkendt af P. I øvrigt er fordringen mod K - ligesom fordringen mod S - alene undergivet den 20-årige forældelse efter danske Lovs 5-14-4 og

således ikke forældet. På baggrund af forældelsesreglerne finder vi heller ikke grundlag for at anse fordringen for bortfaldet som følge af passivitet. Vi stemmer herefter for ikke at tage klagen til følge.

Vi finder anledning til at bemærke, at vi ikke har taget stilling til P's beregning af det krav, der kan gøres gældende mod K."

To medlemmer udtalte:

"Vi finder, at der foreligger sådanne særlige forhold, at morar-
ente af kautionsforpligtelsen som opgjort ved overgivelsen til
inkasso i foråret 1982 først skal betales fra 7. august 1992, jvf.
rentelovens § 3, stk. 5."

Kendelse af 19. februar 1993 i sag nr. 449/1992 (Depot. Pantebrev. Manglende meddelelse om debitorskifte).

Pengeinstituttet P opkrævede på vegne af klageren K terminsydelser vedrørende et K tilhørende pantebrev. Pantebrevet havde to debitorer.

I april 1989 modtog P meddelelse om, at den ene af pantebrevets debitorer i henhold til bodelingsoverenskomst alene var adkomsthaver på den pantsatte ejendom. Ifølge pantebrevet ansås overgang til en medejer ikke som ejerskifte og udløste ikke ejerskifteafdrag.

Den 26. juni 1992 solgtes den pantsatte ejendom på tvangsauktion. K opnåede alene dækning for 717,43 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at betale pantebrevets restgæld med fradrag af 717,43 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnet K's påstand til følge. Ankenævnets bemærkninger var således:

Tre medlemmer udtalte:

"Vi finder, at et pengeinstitut, der har påtaget sig at opbevare og administrere et privat pantebrev, må være forpligtet til at videregive enhver meddelelse om debitorskifte til pantebrevets ejer. det forhold, at P's depotregler alene omtaler tilfælde, hvor et ejerskifte udløser ejerskifteafdrag, kan ikke føre til et andet resultat. Det kan ikke bebrejdes K, at han ikke hæftede sig ved ændringen af debitorangivelsen i de årlige depotoversigter. Da det endvidere ikke kan afvises, at K ville have afhændet pantebrevet, såfremt han var blevet gjort opmærksom på, at den ene af de oprindelige debitorer var udtrådt som sådan i forbindelse med bodeling, finder vi, at P herefter er erstatningsansvarlig over for K. Dennes krav bør dog nedsættes svarende til den

kurs, til hvilken pantebrevet efter debitorskiftet - som K var pligtig at tåle - kunne have været afhændet. Erstatningen findes at burde forrentes som nedenfor bestemt."

To medlemmer udtalte:

"Det er fast pengeinstitutpraksis, at der ved opbevaringsdepoter kun gives de meddelelser, som fremgår af depotreglerne. Hvis en kunde ønsker yderligere informationer, må dette aftales individuelt, hvis pengeinstituttet overhovedet er villig til at indgå særaftaler. Vi finder herefter ikke, at P var forpligtet til at give K meddelelse om det stedfundne debitorskifte, der ikke udløste ejerskifteafdrag. Som følge heraf stemmer vi for, at klagen ikke tages til følge."

I kendelsens konklusion bestemtes, at det K tilkomne beløb skulle forrentes efter renteloven fra den 26. juni 1992.

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse af 26. april 1993 i sag nr. 450/1992 (Rente, udlån).

I juni 1986 ydede pengeinstituttet P klageren K en kredit på 300.000 kr. Kreditten var ydet som en "Privatkredit", og renten var p.t. 10,5% med tillæg af provision p.t. 2,5%. I kreditkontrakten var anført:

"Rente og provision af kreditten beregnes efter bankens til enhver tid gældende satser for kreditter af denne art. Rente og provision tilskrives fire gange om året."

I juni 1992 rettede K henvendelse til P vedrørende kredittens forrentning, som da var 18,5% (inklusive provision). P oplyste da, at 18,5% svarede til den samlede sats for nyetablerede kreditter, hvor der ikke var ydet særlig rabat.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at foretage en rentekorrektion af kreditten, således at den fra etableringen i 1986 beregnedes med en samlet pålydende sats på 13,5% p.a., subsidiært en højere sats lavere end den aktuelle.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3 - 2 tog Ankenævnet K's påstand delvist til følge.

Ankenævnets bemærkninger var således:

"Efter den citerede bestemmelse i kreditkontrakten har K alene krav på, at kredittens rente- og provisionssats reguleres i overensstemmelse med reguleringer af P's almindelige satser for "Privatkreditter". K's principale anbringende om, at renten alene kan forhøjes i takt med stigninger i obligationsrenten eller lignende, kan således ikke tages til følge."

Tre medlemmer udtalte herefter:

"På tidspunktet for kreditkontraktens indgåelse var den aftalte samlede rente- og provisionssats 13% p.a., medens den samlede almindelige sats - "basissatsen" - var 14,5% p.a. Vi finder, at K

efter kontraktens bestemmelse har krav på, at denne difference mellem aftalt sats og basissats fastholdes. Af de foreliggende oplysninger fremgår, at dette ikke er iagttaget, idet differencen var mindre end 1,5% såvel ved udgangen af hvert af årene 1989-1991 som medio 1992. Vi finder imidlertid, at K, som først i midten af 1992 gjorde indsigelse, ud fra almindelige passivitets-synspunkter bør være afskåret fra at forlange korrektion for længere tid tilbage end 1. januar 1992. Vi stemmer herefter for at tage klagen til følge i dette omfang."

To medlemmer udtalte:

"Vi finder, at den citerede bestemmelse i kreditkontrakten giver hjemmel for, at P frit kan regulere rentesatsen, når blot renten ligger inden for de til enhver tid gældende satser for privatkredit. Hvis K skulle have ret til til stadighed at fastholde en særlig favør i forhold til P's basissats, måtte K i kreditaftalen have indføjet en udtrykkelig bestemmelse herom, hvilket ikke er sket i den foreliggende sag. Vi stemmer derfor for, at klagen ikke tages til følge."

Kendelse af 19. februar 1993 i sag nr. 492/1992 (Betalingsformidling, overførsel, dispositionstidspunkt).

Klageren K overførte den 29. juni 1992 20.000 kr. fra sit eget pengeinstitut til sin girokonto hos pengeinstituttet P til betaling af termin pr. 30. juni 1992. Girokort var tidligere fremsendt til P med angivelse af betalingsdag. P betalte den 1. juli 1992 terminsydelsen. K blev efterfølgende afkrævet 385,74 kr. i morarenter af kreditforeningen.

I P's betingelser for K's konto var bl.a. anført:

"Beløbet bogføres og valideres samme dag, som beløbet modtages fra det pågældende pengeinstitut. Beløbet er, afhængig af modtagelsestidspunktet, til disposition på bogføringsdagen eller den følgende bogføringsdag."

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at betale de 385,74 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse, bl.a. under anbringende af, at P, forinden en regning betales, foretager dækningskontrol kl. 6 om morgenen. Beløbet fra K's pengeinstitut var modtaget den 30. juni 1992 kl. 9.20, hvorfor der ikke havde været dækning i forbindelse med P's dækningskontrol kl. 6 om morgenen den 30. juni.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"I forbindelse med sin regningsservice foretager P dækningskontrol allerede kl. 6 om morgenen den dag, en regning skal betales. Et beløb, som med henblik på regningsbetaling overføres til P fra et andet pengeinstitut, skal som følge heraf være bogført hos P senest dagen før den dag, regningen skal betales, og vil i denne relation aldrig være til disposition på bogføringsdagen. Den citerede bestemmelse i P's almindelige betingelser er således til dels misvisende, og Ankenævnet finder, at det må påhvile P tydeligt at gøre sine kunder opmærksom på konsekvenserne af den anvendte procedure med hensyn til dækningskontrol."

Kendelse af 18. juni 1993 i sag nr. 516/1992 (Udlån, rente. Indførelse af "rentespænd").

Pengeinstituttet P ydede i januar 1986 klageren K og dennes ægtefælle et lån på 156.000 kr. i forbindelse med køb af en ejerlejlighed. Lånets rente var p.t. 14% p.a. og i lånedokumentet var anført, at størrelsen af den månedlige ydelse på 2.075 kr. var fastsat således, at lånet ville være tilbagebetalt ca. den 30. januar 2001. Endvidere var anført, at P var berettiget til at forlange ydelsen ændret ved renteændringer. Det fremgik yderligere af lånedokumentet, at renten beregnedes efter P's til enhver tid ".... gældende sats for lån af denne art". Lånets art fremgik ikke af lånedokumentet.

Ved udgangen af 1990 var lånets restgæld 145.255,67 kr. K rettede henvendelse til P vedrørende lånet, og den 1. marts 1991 overførtes lånet til et andet pengeinstitut.

I februar 1992 rettede K henvendelse til P om lånets forrentning. P redegjorde herefter for, hvorledes lånets rente havde udviklet sig.

Overfor Ankenævnet oplyste P, at K's lån havde været kategoriseret som et privatlån, da lånet blev etableret. Fra den 1. april 1988 indførte P en intervalrente (rentespænd), indenfor hvilket renten i hvert enkelt tilfælde fastsattes udfra et konkret skøn over kundens kreditværdighed. P redegjorde for udviklingen i intervalrenten. K's lån blev ved indførelsen af rentespændet indplaceret med et tillæg på 0,5%.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbagebetale for meget betalt rente.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"K's lån er ydet som et almindeligt privatlån, og det forhold, at P senere har indført boliglån som en særlig lånekategori, findes

ikke at have givet K krav på, at hans lån herefter henførtes under denne kategori og forrentedes i overensstemmelse hermed.

Bortset fra den særlige forhøjelse i forbindelse med indførelsen af rentespænd er renten på K's lån blevet reguleret i overensstemmelse med P's generelle renteændringer for privatlån, og Ankenævnet finder ikke grundlag for at anse disse renteændringer for uberettigede."

2 medlemmer udtalte herefter:

"Vi finder, at P allerede efter indholdet af pkt. 1 i de almindelige lånebetingelser har savnet hjemmel til at foretage en individuel forhøjelse af renten på K's lån på 0,5% i forbindelse med indførelsen af rentespænd pr. 1. april 1988, og at K således har haft krav på, at lånets rente i tiden herefter skulle følge basisrenten for privatlån."

1 medlem udtalte:

"Jeg finder, at P har haft hjemmel til at forhøje renten på K's lån i forbindelse med indførelsen af rentespænd. En sådan individuel renteforhøjelse må imidlertid forudsætte, at der gives låntageren meddelelse herom, hvilket ikke er sket i det foreliggende tilfælde. Med denne begrundelse stemmer jeg som flertallet."

I kendelsens konklusion bestemtes, at P burde anerkende, at renten på K's lån fra den 1. april 1988 skulle følge basisrenten for privatlån, ligesom P pålagdes at tilbagebetale for meget betalt rente..

Kendelse af 12. marts 1993 i sag nr. 524/1992 (Udlån, løbetid).

I 1984 ydede pengeinstituttet P klageren K et lån på 104.000 kr. Lånets løbetid var ifølge gælds brevet angivet til 10 år, og renten p.t. 16,5% p.a. Lånet skulle afvikles med en månedlig ydelse på 1.700 kr., og det fremgik, at P ved nedsættelse eller forhøjelse af renten forbeholdt sig ret til at ændre ydelsen tilsvarende.

I 1986 blev lånets udløbsår ved en indkodningsfejl ændret til år 2086.

Ved en EDB-udskrevet ydelsesændringsmeddelelse fra marts 1987 blev lånets ydelse ændret fra 1.700 kr. til 1.170 kr.

Af årlige kontooversigter fremsendt til K fremgik om lånets afvikling:

31.12.	Restgæld	Bet. ydelser	Bet. renter	Rentesats
1984	103.007,94	11.900	10.907,94	17-17,5%
1985	99.320,42	20.400	16.712,48	15,5-16,5%
1986	93.040,05	20.400	14.119,63	14,5%
1987	91.318,42	15.630	13.908,37	15,5%
1988	91.251,06	14.040	13.972,64	15,5%
1989	91.334,15	14.040	14.123,09	17,5%
1990	90.815,67	15.720	15.201,52	16,5-17,25%
1991	89.928,55	15.720	14.832,88	17,549-18,115%

I september 1992 forhøjede P lånets ydelse til 1.765 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at lånet ville være indfriet ved betaling af yderligere 28 ydelser af 1.700 kr. svarende til sidste ydelse 31. december 1994.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Under sagens forberedelse oplyste P, at lånet ved den oprindelige

ydelse på 1.700 kr. og uændret rente ville være tilbagebetalt den 31. august 1995. En løbetid på 10 år og sidste ydelse 30. juni 1994 ville have forudsat en månedlig ydelse på 1.770 kr.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnet K's påstand delvis til følge. Ankenævnets bemærkninger var således:

3 medlemmer udtalte:

"Vi finder ikke, at K allerede ved nedsættelsen i april 1987 af den månedlige ydelse fra 1.700 kr. til 1.170 kr. burde have indset, at der forelå en fejl. Kontooversigten pr. 31. december 1988 viste imidlertid, at restgælden kun var faldet ubetydeligt i det forløbne år, og at den årlige ydelse selv uden rentetilskrivning ikke var tilstrækkelig til at afvikle restgælden senest i 1994. Vi finder derfor, at K i hvert fald ved modtagelsen af denne kontooversigt burde have indset, at der var begået fejl. For så vidt angår tiden herefter bør K derfor ikke kunne påberåbe sig konsekvenserne af P's fejl, og K's påstand om, at lånet skal anses for fuldt indfriet ved betaling af en månedlig ydelse på 1.700 kr. indtil den 31. december 1994 kan derfor ikke tages til følge.

P har erkendt, at den oprindeligt beregnede ydelse på 1.700 kr. månedligt ikke ville svare til den løbetid på 10 år, som var stillet K i udsigt, idet ydelsen burde have været fortsat til 1.770 kr. Af den udarbejdede oversigt over afviklingsforløbet ved en rente på 16,5% og en månedlig ydelse på 1.770 kr. fremgår, at restgælden pr. 31. december 1988 ville have udgjort 76.222,49 kr. Vi finder herefter, at lånets restgæld pr. denne dato bør nedsættes til dette beløb, således at P skal omberegne den aktuelle restgæld i overensstemmelse hermed."

2 medlemmer udtalte:

"Vi finder, at K allerede ved modtagelsen af P's meddelelse af 31. marts 1987 om nedsættelse af den månedlige ydelse fra 1.700 kr. til 1.170 kr. burde have indset, at der var tale om en fejl. Vi finder derfor, at K må være afskåret fra nu at gøre krav

gældende i anledning af, at lånets løbetid som følge af denne fejl er blevet forlænget. Vi finder heller ikke tilstrækkeligt grundlag for at pålægge P at nedsætte restgælden som følge af, at den oprindeligt beregnede månedlige ydelse ikke fuldt ud var tilstrækkelig til at sikre en afvikling over nøjagtig 10 år. Vi stemmer derfor for, at klagen ikke tages til følge, hverken helt eller delvis."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse afsagt den 26. april 1993 i sag nr. 537/1992 (sagsomkostninger).

i forbindelse med K's salg af sin ejerlejlighed i 1991 forestod pengeinstituttet P omprioriteringen af ejendommen, herunder hjemtagelse af kreditforeningslån og indfrielse af pantehæftelser, som ikke skulle overtages af køberen.

Efter omprioriteringssagens afslutning rettede K gennem sin advokat henvendelse til P vedrørende den valgte fremgangsmåde med hensyn til ejerskiftelånets hjemtagelse, herunder forrentning af en lånsagskonto. P frafaldt herefter et gebyr på 4.050 kr. samt nedsatte K's nettorenteudgift fra 6.088,41 kr. til 23,68 kr. K's advokat krævede herefter K's udgifter til advokat godtgjort, hvilket P afslog.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at betale k 2.964,60 kr., svarende til K's udgifter til advokat.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Når bl.a. henses til, at K om fornødent kunne have indbragt spørgsmålet om P's gebyr- og renteberegning i omprioriteringssagen for Ankenævnet, finder nævnet det ikke sandsynliggjort, at det har været nødvendigt for K at søge advokatbistand. Ankenævnet finder derfor ikke tilstrækkeligt grundlag for at pålægge P at erstatte K udgifterne hertil."

Kendelse af 25. august 1993 i sag nr. 576/1992 (Kautions.
Underretning. Rykkergebyrer).

Klageren K havde i juni 1987 kautioneret for et billån på 126.984 kr. ydet af et finansieringsselskab F til debitor D. F blev senere overtaget af pengeinstituttet P. Til sikkerhed for lånet var af D håndpantset et løsørejerpantebrev med pant i en Citroën CX20.

Under klagesagen blev det oplyst, at lånet siden januar 1988 havde været i restance, men at der løbende var blevet betalt ydelser, således at restancen til enhver tid højest udgjorde nogle måneders ydelser og måtte anses for bragt ud af verden i 1990. Ydelsen pr. 1. januar 1991 blev betalt 10. januar 1991, hvorefter D ophørte med at afvikle på lånet, hvis restgæld da var 67.462,25 kr.

Det fremgik yderligere, at der fra marts 1989 til oktober 1991 næsten hver måned var opkrævet rykkergebyrer på mellem 50 og 250 kr., ialt 3.300 kr., heraf 250 kr. vedrørende de tre første rykkere.

Efter at P i oktober 1991 havde erfaret, at D havde solgt den pantsatte bil, anmodedes D om at indfri lånet, ligesom K blev anmodet om at indfri sin kautionsforpligtelse. P overgav samtidig sagen til retslig inkasso. K underskrev herefter et frivilligt forlig og erkendte at skyldte P 81.630,99 kr., heraf 3.030,48 kr. i inkassoomkostninger.

Efter at den pantsatte bil var bragt til veje, solgtes den i februar 1992 ved tvangsauktion for 20.000 kr. med fradrag af omkostninger på 4.855,95 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at nedsætte sit krav mod K med størrelsen af inkassosalær samt med K's tab som følge af den for sene underretning om lånets restance. K gjorde bl.a. gældende, at han ved underretning om restancen på et tidligere tidspunkt ville have kunnet indfri

gælden og indtrådt i pantesikkerheden og realiseret den pantsatte bil, som da endnu ikke var solgt af D.

P nedlagde påstand om frifindelse, idet kautionsforpligtelsen nedsattes med inkassosalæret på 3.030,48 kr.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Indledningsvis bemærkes, at P ikke har gjort gældende, at K er afskåret fra at fremkomme med indsigelser mod P's krav som følge af, at han den 27. november 1991 underskrev et frivilligt forlig.

Lånet kom i restance i januar 1988, og Ankenævnet finder, at P i medfør af bank- og sparekasselovens § 41 skulle have givet K meddelelse herom inden seks måneder efter det tidspunkt, da restance først opstod selv om K løbende indbetalte ydelser, således at restancen indtil 1991 højst udgjorde nogle måneders ydelser. Ankenævnet lægger til grund, at K, hvis han havde fået en sådan meddelelse, ville have haft mulighed for at foranledige, at restancerne blev betalt tidligere af D, hvilket ville have betydet, at en del af de opkrævede morarenter kunne være undgået.

Ankenævnet finder endvidere, at P har været uberettiget til løbende at debitere lånet for rykkergebyrer som sket. I overensstemmelse med nævnets praksis, jvf. bl.a. kendelse af 30. april 1990 i sag nr. 441/1989, findes P alene at have været berettiget til at kræve gebyr for de tre første rykkerskrivelser i 1989, hvorfor P's krav bør nedsættes med 3.050 kr. i for meget debiterede rykkergebyrer.

Fra 1. februar 1991 ophørte D med at betale ydelser, og P skulle have givet K underretning herom senest den 1. august 1991. Det er ikke godtgjort, at K har modtaget kopi af P's skrivelse af 30. maj 1991 til D, hvorved bemærkes, at en sådan underretning efter bank- og sparekasselovens § 41 skal gives ved anbefalet brev. P har således også i forbindelse med misligholdelsen i 1991 tilsidesat sin underretningspligt efter denne bestemmelse.

Ankenævnet lægger til grund, at K, såfremt han rettidigt havde modtaget underretning om misligholdelse, ville have haft mulighed for at begrænse sit tab, idet han kunne have fremtvunget et tidligere salg af bilen og meget muligt også kunne have opnået, at salget skete som et frivilligt salg.

Efter det anførte, og når tillige henses til, at P i forhold til K har frafaldet sit krav på inkassoomkostninger, findes P's samlede krav mod K efter fradrag for bilens værdi skønsmæssigt at burde nedsættes til 40.000 kr. med tillæg af renter fra den 17. oktober 1991. Ved beregningen af P's aktuelle krav skal fra dette beløb fradrages ydelser betalt af K i henhold til det frivillige forlig."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse af 26. april 1993 i sag nr. 581/1992 (Kautions. Overtræk. Renter).

I august 1991 kautionerede klageren K for en af pengeinstituttet P ydet kassekredit med et maksimum på 40.000 kr. Af kautionserklæringen fremgik, at kautionen var til sikkerhed for den ydede kassekredit "... maksimum kr. 40.000. Ovennævnte er med tillæg af renter og omkostninger m.v." I P's "vilkår for sikkerhedsstillelse", hvortil der var henvist i kautionserklæringen, var i pkt. 1.e. anført, at kautionen tillige tjente som sikkerhed for en af indklagede fastsat overtræksrente, provision eller morarente.

En betaling foretaget den 2. december 1991 medførte, at kassekreditte blev overtrukket, således at saldoen udgjorde 40.185,97 kr. Den 20. s.m. debiteredes renter og provision med ialt 1.292,17 kr.

Da kassekreditte fortsat var overtrukket, opfordrede P i marts 1992 K til at rette henvendelse vedrørende K's kautionsforpligtelse. Den 27. maj 1992 meddelte P K, at man til indfrielse af kassekreditte havde debiteret K's konto hos P med 45.657,95 kr. ifølge aftale med K. Efter at K havde protesteret mod beløbets opgørelse, godtgjorde P 867,22 kr., idet P opgjorde K's kautionsforpligtelse som 40.000 kr. med tillæg af renter og provision tilskrevet den 20. december 1991, 20. marts 1992 og 27. maj 1992, ialt 44.790,73 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at betale 4.790,73 kr., subsidiært et mindre beløb.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's subsidiære påstand til følge med disse bemærkninger:

"Kautionserklæringen af 12. august 1991 må for så vidt angår kassekreditte forstås således, at K hæfter for kredittens maksimum på 40.000 kr. med tillæg af renter og eventuelle om-

kostninger beregnet i forhold til dette maksimum. K's principale påstand kan således ikke tages til følge, hvorimod der må gives K medhold i, at P - uanset pkt. 1.e i de generelle vilkår - ikke er berettiget til som tillæg til de 40.000 kr. at kræve de fulde rente- og provisionsbeløb, som er debiteret kontoen siden den 20. december 1991. P's krav må efter det anførte beregnes som 40.000 kr. med tillæg af renter og provision heraf fra den 2. december 1991, da overtrækket på kreditten først opstod, til den 27. maj 1992, da K indfriele kreditten. Det bemærkes, at K allerede i marts 1992 blev gjort bekendt med overtrækket, og at der derfor ikke opstår spørgsmål om at begrænse P's krav på renter og provision under hensyn til bestemmelsen i bank- og sparekasselovens § 41."

I kendelsens konklusion pålagdes P at godtgøre det for meget betalte med tillæg af renter.

Kendelse af 17. maj 1993 i sag nr. 585/1992 (Udlån, individuel renteforhøjelse).

I marts 1990 ydede pengeinstituttet P klagerne K et boliglån på 138.000 kr. Af gældsbrevet fremgik, at lånet forrentedes med den af P til enhver tid fastsat rente, for tiden 14,5% p.a.

Den 5. december 1991 meddelte P K, at rentesatsen, som da var 13,75% p.a., med virkning fra den 7. januar 1992 forhøjedes med 2% p.a., svarende til P's minimumrentesats på denne lånetype på 15,75% p.a.

K protesterede mod renteforhøjelsen, hvorefter P meddelte, at man havde foretaget en vurdering af K's økonomi, herunder det forhold at K havde købt anparter med en maksimal hæftelse på 600.000 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at nedsætte renten til 13,75%.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3 - 2 tog Ankenævnet klagen til følge.

Tre medlemmer udtalte:

"Vi finder, at forhøjelse af renten på et lån som udgangspunkt alene kan ske i forbindelse med en generel forhøjelse af P's rente for lån af den pågældende art. En adgang til herudover at forhøje renten på grundlag af en vurdering af den enkelte låntagers forhold må efter vor opfattelse i hvert fald forudsætte, at lånedokumentet indeholder udtrykkelig hjemmel herfor. Vi finder derfor, at P ikke har være berettiget til at forhøje renten på K's lån med 2% pr. 7. januar 1992."

To medlemmer udtalte:

"Vi finder, at lånedokumentet og P's almindelige forretningsbetingelser giver P fornøden hjemmel til at forhøje renten på grundlag

af en vurdering af den enkelte låntagers forhold."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse af 18. juni 1993 i sag nr. 590/1992 (Eurocard, tvist om møntsort for betaling).

K benyttede i august 1992 det af selskabet S udstedte eurocard i en forretning beliggende i Paraguay tæt på grænsen til Brasilien. Ifølge K skulle betalingen 805 \$ omregnes til den brasilianske møntsort svarende til 4.105.000 Cruzeiros Brazil, og K underskrev betalingsnota, hvor beløbet 4.105.000 var anført uden angivelse af møntsort.

Efter at S den 22. august 1992 som led i sin sikkerhedsprocedure havde kontaktet K om betalingens gennemførelse, oplyste K, at betalingen skulle afregnes i den brasilianske møntsort og ikke den i Paraguay anvendte (Guaranies).

S oplyste under klagesagens behandling, at man den 22. august 1992 allerede havde honoreret betalingen i Guaranies svarende til 15.424,64 kr. overfor S's internationale samarbejdspartner. K betalte under protest beløbet til S og indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at S tilpligtedes at tilbagebetale med tillæg af renter 10.398 kr. svarende til kursdifferencen mellem betalingen gennemført i Guaranies og Cruzeiros Brazil.

S nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnets flertal K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Ved den af K fremlagte kvittering (faktura) finder Ankenævnet det godtgjort, at K ved købet den 16. august 1992 i forretningen i Paraguay skulle betale 805 dollars svarende til 4.105.000 Cruzeiros Brazil."

Tre medlemmer udtalte herefter:

"Den 22. august 1992 rettede S selv henvendelse til K, fordi man havde mistanke om uregelmæssigheder, og den næste dag blev man

bekendt med K's forklaring om, at den på betalingsnotaen anvendte møntenhed var Cruzeiros Brazil. Vi lægger på denne baggrund til grund, at S har haft mulighed for at afvise at honorere betalingsnotaen eller forlange beløbet tilbageført. Selvom det kan bebrejdes K, at han ikke under ekspeditionen i forretningen sørgede for, at det af selve betalingsnotaen fremgik, at den anvendte møntenhed var en anden end forretningsstedets, finder vi herefter, at S bør bære risikoen for det passerede. Vi stemmer derfor for at tage K's påstand til følge, dog at beløbet findes at burde forrentes som nedenfor anført."

To medlemmer udtalte:

"K burde have indset, at afregningen ville ske alene på grundlag af den betalingsnota, han underskrev i forbindelse med anvendelsen af betalingskortet, at det, når andet ikke var angivet, ville blive lagt til grund, at beløbet var i forretningsstedets møntenhed, og at det derfor skulle fremgå af selve betalingsnotaen, at beløbet var i Cruzeiros Brazil og ikke i Guaranies Paraguay. Efter det af S oplyste lægger vi endvidere til grund, at S allerede havde honoreret betalingsnotaen, da man den 23. august 1992 blev bekendt med K's forklaring. Vi finder herefter, at K selv må bære risikoen for det passerede."

S pålagdes at betale 10.398 kr. til K med renter efter renteloven.

Kendelse af 28. maj 1993 i sag nr. 592/1992 (Dankort, misbrug, rettidig meddelelse om bortkomst).

Ved et indbrud i klageren K's hjem i sommeren 1992 blev K's dankort og formentlig den tilhørende PIN-kode stjålet.

K rettede den 17. august 1992 henvendelse til kontoførende pengeinstitut P.

Den 23. august 1992 blev K bekendt med kontoudtog af 19. august 1992 vedrørende sin konto hos P. Heraf fremgik, at der ved 13 hævnings med dankort à 2.000 kr. var hævet ialt 26.000 kr. Dankortet blev spærret den følgende dag.

Det viste sig efterfølgende, at der i perioden 7. - 24. august 1992 uretmæssigt var hævet 36.000 kr. på K's konto ved brug af dankort og korrekt PIN-kode. Kontoens saldo var herefter negativ med ca. 5.000 kr.

K indbragte sagen med påstand om, at P tilpligtedes at godtgøre K 36.000 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Efter betalingskortlovens § 21, stk. 1 og 3, hæfter K mindst for 1.200 kr. og højst for 8.000 kr. af det ved misbruget af hendes dankort lidte tab på 36.000 kr.

Ankenævnet finder, at spørgsmålet om, hvorvidt K i medfør af § 21, stk. 3, hæfter for 8.000 kr. af tabet, må bero på, hvorvidt K ved henvendelsen til P den 17. august 1992 anmodede P om at spærre for udbetalinger fra kontoen eller i hvert fald fremkom med sådanne udtalelser vedrørende mulige uregelmæssigheder, at P selv burde have foranlediget dankortet spærret. Der foreligger modstridende forklaringer herom, og Ankenævnet finder, at en stillingtagen til spørgsmålet ville forudsætte en bevisførelse i

form af parts- og vidneforklaringer, som ikke kan ske for nævnet, men i givet fald må finde sted for domstolene. Ankenævnet afviser derfor denne del af klagen i medfør af vedtægternes § 7, stk. 1.

Ankenævnet finder, at P foreløbig bør kreditere kontoen for 34.800 kr., således at det herefter beror på afgørelsen af det nævnte spørgsmål, hvorvidt K skal tilbagebetale 6.800 kr. heraf."

Kendelse af 18. juni 1993 i sag nr. 606/1992 (Kautions, gyldighed. Debitor under lavværgemål).

Den 9. januar 1990 blev klageren K's søn S sat under lavværgemål.

Den 19. juni 1992 ydede pengeinstituttet P S et lån på 30.717 kr., for hvilket K kautionerede. Lånet forhøjedes i august 1992 med 139.096,68 kr. til 165.000 kr., og K kautionerede ved påtegning af lånedokumentet. I lånedokumentets betingelsers pkt. 5 var anført, at en kautionists forpligtelse bestod uanset gyldigheden af debtors underskrift.

Provenuet af låneforhøjelsen på 129.095,10 kr. overførtes til K's pengeinstitut. Heraf anvendtes 26.994,94 kr. til indfrielse af et lån optaget af S, og for hvilket K kautionerede, og 88.600,16 kr. anvendtes til indfrielse af et lån optaget af K. 13.500 kr. blev krediteret K's konto.

Efter at P var gjort opmærksom på, at S var under lavværgemål, frigav P S som debitor. K anførte overfor P, at hun ikke var bekendt med, at S var under lavværgemål.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at K ikke var bundet af sin kautionsforpligtelse, bl.a. under anbringende af, at bestemmelsen i lånedokumentets pkt. 5. måtte tilsidesættes i medfør af aftalelovens § 36.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Pkt. 5 i lånedokumentets almindelige bestemmelser tilsigter bl. a. generelt at afskære en kautionist fra at kræve sig frigjort som følge af, at debtors forpligtelse er ugyldig. Ankenævnet finder, at P bør være afskåret fra over for K at påberåbe sig denne bestemmelse, som ikke er særligt fremhævet og ikke har været drøftet med K, jfr. herved aftalelovens § 36.

Af det beløb på 129.095,10 kr., som den 14. august 1992 blev overført til K's pengeinstitut, anvendtes 88.600,16 kr. til indfrielse af et lån, for hvilket K hæftede som debitor, medens 13.500 kr. blev krediteret K's løbende konto. Det resterende beløb på 26.994,94 kr. blev anvendt til indfrielse af et af S optaget lån, for hvilket K hæftede som kautionist, og Ankenævnet lægger til grund, at der i relation til dette lån var tale om gyldige forpligtelser. Det samlede overførte beløb på 129.095,10 kr. må herefter anses at være kommet K til gode, og Ankenævnet finder, at K ville opnå en ugrundet berigelse, såfremt hun for så vidt angår dette beløb blev fritaget for sin kautionsforpligtelse over for P. Det bemærkes herved, at det forhold, at S ikke blev gyldigt forpligtet over for P i henhold til låneaftalen, ikke udelukker, at K kan rejse regreskrav mod S, jfr. herved myndighedslovens § 56, jfr. § 44.

Hvad angår den resterende del af gælden ifølge lånet på 165.000 kr., findes spørgsmålet om, hvorvidt K må anses for frigjort, i første række at måtte bero på, hvorvidt K, da kautionserklæringen blev afgivet, vidste eller burde vide, at S var sat under lavværgemål. En stillingtagen hertil ville forudsætte en bevisførelse i form af parts- og vidneforklaringer, som ikke kan ske for Ankenævnet, men i givet fald må finde sted for domstolene. Denne del af sagen afvises derfor i medfør af vedtægternes § 7, stk. 1."

Kendelse af 23. juli 1993 i sag nr. 608/1992 (Dankort, underretning om misbrug).

Klageren K blev fredag den 2. oktober 1992 kl. ca. 19 opmærksom på, at han havde mistet sin pung indeholdende dankort. På en seddel opbevaret i pungen var kortets PIN-kode noteret som et telefonnummer. K fik samme aften hos politiet oplyst et telefonnummer til PBS. K oplyste, at han samme aften forsøgte at spærre kortet, men forgæves; først den følgende dag blev kortet spærret ved K's telefoniske henvendelse til PBS.

PBS oplyste under sagens forberedelse, at der i tidsrummet fra den 2. oktober kl. 00 til den 3. oktober 1992 kl. 19.00 ikke havde været problemer med at opnå telefonisk kontakt til PBS.

Kortet blev, indtil det blev spærret, misbrugt ved 21 transaktioner til betaling af 29.910,50 kr. Heraf debiterede det konstoførende pengeinstitut P K's konto for 8.000 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand bl.a. om, at P tilpligtedes at godtgøre ham 6.800 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"K blev fredag den 2. oktober 1992 af politiet gjort bekendt med et telefonnummer til PBS, men foretog tidligst anmeldelse om bortkomst af kortet lørdag den 3. oktober 1992 kl. 13.00. Under henvisning til de af PBS meddelte oplysninger om adgangen til at opnå telefonisk kontakt til PBS 2.-3. oktober 1992 med henblik på kortspærring findes K ikke snarest muligt efter at have fået kendskab til, at kortet var bortkommet, at have underrettet kortudstederen herom. Herefter findes K at måtte hæfte med 8.000 kr. for det hermed forbundne tab, jvf. betalingskortlovens § 21, stk. 3, nr. 3. Det bemærkes herved, at hævnings på over 20.000 kr. ikke ville have været mulige, såfremt K havde meldt kortet forsvundet morgenen den 3. oktober 1992."

Kendelse af 29. september 1993 i sag nr. 609/1992 (rente, udlån.
Individuel rente forhøjelse).

Pengeinstituttet P, hos hvem klageren K havde en kassekredit samt to billån foruden forskellige indlån, fremsendte ved kontoudskrifter af 31. marts 1992 for K's kassekredit og to billån oplysning om, at man ved en rutinemæssig gennemgang af favørrentebetingelserne på P's kunders konti havde fundet anledning til at foretage justeringer med virkning fra den 11. maj 1992. Som følge heraf blev renten på K's tre berørte konti forhøjet mellem 0,50 og til 0,75% p.a.

Af sagen fremgik, at K's og dennes ægtefælles udlånsengagement med P i november 1991 var i alt ca. 204.000 kr.; om K's indlånsengagement var oplyst, at det samlede indestående i juni 1993 var på ca. 31.000 kr.

Af sagen fremgik endvidere, at K siden 1987 havde forsøgt at sælge familiens faste ejendom, hvilket først skete med overtagelse i august 1992.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes med tilbagevirkende kraft at frafalde de gennemførte renteforhøjelser subsidiært anerkende, at ændringer først kunne træde i kraft efter et forudgående særskilt varsel på minimum 3 måneder.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3 - 2 tog Ankenævnet K's påstand til følge.

3 medlemmer udtalte:

"Vi finder, at forhøjelse af renten på et lån som udgangspunkt alene kan ske i forbindelse med en generel forhøjelse af pengeinstituttets rente for lån af den pågældende art. En adgang til herudover at forhøje renten på grundlag af en vurdering af den enkelte låntagers forhold må efter vor opfattelse i hvert fald forudsætte, at lånedokumentet indeholder udtrykkelig hjemmel herfor. Vi stemmer derfor for, at K's principale påstand tages

til følge såvel i relation til kassekreditten som i relation til billånene."

2 medlemmer udtalte:

"Vi finder, at P's lånedokumenter og almindelige forretningsbetingelser giver fornøden hjemmel for, at P kan forhøje renten på grundlag af en vurdering af den enkelte låntagers forhold.

Hvad særligt angår kreditkontrakten, følger en sådan adgang til renteregulering yderligere af, at P kan opsige kontrakten med 3 måneders varsel.

Vi finder tillige, at de stedfundne renteforhøjelser er sagligt begrundede, ligesom P har givet meddelelse herom på korrekt måde og med et passende varsel, hvorfor vi stemmer for, at klagen ikke tages til følge."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Ankenævnets kendelse af 29. september 1993 i sag nr. 616/1992
(Køb af aktier, selvindtræde).

Fra slutningen af september til slutningen af november 1991 købte klageren K aktier i pengeinstituttet P's holdingselskab for ca. 6,1 mio. kr. De enkelte handler blev ekspederet gennem P's børsrådgiverselskab. Aktierne blev afregnet til gældende dagskurs. I afregningerne var anført: "Vi har den ... solgt til Dem ...".

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at opgøre købesummen for aktierne til kursen på det tidspunkt - den 19. oktober 1992 - da K fik meddelelse om, at der forelå selvindtræde efter kommissionslovens § 41, ligesom P skulle refundere K differencen mellem den betalte købesum og den således opgjorte købesum.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Ankenævnet finder, at et pengeinstitut efter sædvane er berettiget til at opfylde en kundes ordre om køb af børsnoterede værdipapirer ved salg fra egen beholdning. Det fremgår af de afregninger, K modtog, at købene skete fra P's børsrådgiverselskab, og det er ubestridt, at de blev afregnet til de kurser, der blev noteret på børsen de pågældende dage. Der findes herefter ikke at foreligge nogen overtrædelse af kommissionslovens regler om selvindtræde."

Kendelse af 18. juni 1993 i sag nr. 622/1992 (Pant, livsforsikring, realisation, renter).

I maj 1991 blev klageren K's ægtefælle M erklæret konkurs. Til sikkerhed for M's engagement var håndpantet et ejerpantebrev på 200.000 kr. samt tre livsforsikringspolicer, hvorpå K var indsat som begunstiget.

Den 11. januar 1992 døde M, hvorefter livsforsikringssummerne, i alt 345.997 kr., udbetaltes til P, som indsatte beløbene på en særskilt konto. Den 21. april og 17. juni 1992 modtog P et provenu af ejerpantebrevet på i alt 93.164 kr., som blev afskrevet på engagementet med M. Den 18. juni 1992 foretog P endelig anmeldelse i M's konkursbo for 317.621,11 kr., hvoraf 71.658,82 kr. var renter fra den 11. maj 1991 til den 18. juni 1992.

Kurator i M's konkursbo rejste spørgsmål om forrentningen af P's krav, og P oplyste, at P havde anvendt en rentesats på 20% p.a. svarende til rentesatsen for fordringer til retslig inkasso, ligesom forsikringssummerne indsat på den særlige konto forrentedes med P's højeste indlånsrente 8,5% p.a. P meddelte jf. Ankenævnets kendelse i sag nr. 415/1990, at man var af den opfattelse, at K kunne indtræde i P's dividendekrav i konkursboet. P kontaktede K og opfordrede K til at rette henvendelse til egen advokat med henblik på at indtræde i P's dividendekrav i konkursboet. K oplyste, at hun ikke ville foretage sig yderligere. P udbetalte herefter den overskydende del af forsikringssummerne til K, 36.807,95 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at godtgøre K det rentetab, hun havde lidt som følge af, at P ikke straks ved udbetaling af livsforsikringssummerne havde indsat beløbet på hendes engagement, ligesom P skulle tilpligtes at nedsætte renten på M's engagement fra den 11. januar 1992, på hvilket tidspunkt P var sikret sit tilgodehavende.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Efter det foreliggende finder Ankenævnet, at P har været berettiget til at kræve sædvanlig inkassorente af gælden på M's engagement, og at P ikke har været forpligtet til at nedsætte renten fra den 11. januar 1992. Denne del af klagen tages således ikke til følge."

3 medlemmer udtalte herefter:

"Vi finder ikke, at det af hensyn til K's interesser var nødvendigt at indsætte livsforsikringssummerne på en særlig indskudskonto, idet K, såfremt beløbene straks var blevet anvendt til nedskrivning af M's engagement, ville have haft ret til forholdsmæssig regres i provenuet af pantet i den faste ejendom, således at P's oprindelige krav blev fordelt på de to sikkerheder i forholdet mellem disses værdier. Vi finder herefter, at K bør stilles, som om livsforsikringssummerne straks var blevet anvendt til afskrivning på engagementet, hvilket kan ske ved, at indeståendet på indskudskontoen forrentes med 20% p.a. i stedet for 8,5% p.a. frem til den 18. juni 1992, således at differencebeløbet udbetales til K. Det forhold, at konkursboet - uden at være forpligtet hertil - har givet afkald på andel i provenuet af pantet i den faste ejendom, kan efter vor opfattelse ikke føre til en nedsættelse af K's krav."

1 medlem udtalte:

"Jeg er enig med flertallet bortset fra, at K's rentegodtgørelse efter min opfattelse bør nedsættes med værdien af den fordel, K har opnået som følge af, at konkursboet gav afkald på andel i provenuet af pantet i den faste ejendom."

1 medlem udtalte:

"Jeg finder, at det efter gældende ret er så tvivlsomt, om den begunstigede har indtrædelsesret i ejendoms pantet, og om boet

kan modsætte sig, at dette realiseres først, at P ikke kan gøres ansvarlig for den opståede rentedifference."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægter meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse af 28. maj 1993 i sag nr. 642/1992 (Dankort, misbrug.
Rettidig meddelelse til kortudsteder).

Fredag den 9. oktober 1992 mellem kl. 15 og 17 fik klageren K, formentlig under et besøg på en udstilling, stjålet sin tegnebog indeholdende bl.a. K's dankort. Mandag den 12. oktober 1992 kl. 9.30 henvendte K sig til det kontoførende pengeinstitut P, hvorefter kortet blev spærret. I den mellemliggende periode var der uretmæssigt hævet 27.500 kr. på K's konto ved brug af korrekt PIN-kode.

K oplyste, at han om aftenen den 9. oktober 1992 kl. ca. 19.30 havde anmeldt tyveriet til politiet, som havde oplyst, at der ikke var nogen fare, når PIN-koden, hvilket var tilfældet, ikke lå i tegnebogen. Muligheden for at spærre kortet ved telefonisk henvendelse til PBS blev ikke nævnt. K forsøgte endvidere samme aften at telefonere til P.

P meddelte K, at K som følge af den sene spærring af kortet hæftede for 8.000 kr. af tabet.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbageføre 6.800 kr. til K's konto.

P nedlagde påstand om frifindelse, bl.a. under henvisning til at K ikke som foreskrevet i P's regler ved brug af dankortet snarest muligt havde givet underretning om kortets bortkomst til PBS.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Det fremgår af forarbejderne til betalingskortlovens § 21, stk. 3, nr. 3, at bestemmelsen alene finder anvendelse, hvis undladelsen af at spærre betalingskortet snarest muligt efter, at bortkomsten er konstateret, kan tilregnes kortindehaveren som uagtsom, idet dog - modsat bestemmelsen i stk. 3, nr. 2 - også simpel uagtsomhed er tilstrækkelig i denne forbindelse.

Det må lægges til grund, at K var ubekendt med muligheden for at

spærre dankortet ved telefonisk henvendelse til PBS, at han ikke fik oplysning herom ved anmeldelsen af tyveriet til politiet, og at han samme aften forgæves forsøgte at rette henvendelse til P. I P's regler for VISA/dankort er muligheden for - og pligten til - uden for P's åbningstid at spærre kortet ved telefonisk henvendelse til PBS ikke særligt fremhævet, men alene anført som en del af den almindelige - omfattende - tekst. Selv om det må antages, at K har modtaget disse regler i forbindelse med udleveringen af dankortet, findes han herefter efter en samlet vurdering ikke at have udvist en uagtsomhed, som bør medføre, at han hæfter for 8.000 kr. af tabet."

Kendelse af 24. juni 1993 i sag nr. 648/1992 (Værdipapirer, køb, dørsalgsloven).

I forbindelse med at pengeinstituttet P i september 1992 udvidede sin aktiekapital samt udbød obligationer som supplerende kapital, orienterede P skriftligt klageren K, der var aktionær, herom. K returnerede den 8. september 1992 en underskrevet tegningsindbydelse, hvorved K tegnede nye aktier.

Den 15. september 1992 blev K kontaktet telefonisk af en medarbejder fra P. Efter at have afsluttet samtalen ringede K et kvarter senere tilbage til P; ifølge K bestilte hun for 47.000 kr. aktier, medens P oplyste, at K's ordre vedrørte køb af 47.000 kr. obligationer.

Den 30. oktober 1992 henvendte K sig til P om annullering af obligationskøbet, hvilket P afslog.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbageføre købet af nominelt 47.000 kr. obligationer i P.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"P's uanmodede telefoniske henvendelse til K den 15. september 1992 havde til formål at opfordre K, der allerede havde udnyttet sine tegningsretter, til at købe enten yderligere aktier eller obligationer (supplerende kapital). Henvendelsen var derfor i strid med dørsalgslovens § 2, stk. 1. Selv om K ikke straks besluttede sig, men først afgav sin bestilling efter at have ringet tilbage et kvarters tid senere, findes der at være en så nær forbindelse mellem P's ulovlige henvendelse og K's bestilling, at K i medfør af lovens § 3 kan kræve sig frigjort fra aftalen. Da K's ret til at påberåbe sig denne bestemmelse ikke kan anses for fortabt som følge af passivitet, tager Ankenævnet herefter K's påstand til følge."

Kendelse af 8. juni 1993 i sag nr. 649/1992 (Kautions, stiftelse. Afvisning, bevis).

I december 1990 ydede pengeinstituttet P et lån på 75.000 kr. til klagerne K¹ og K²'s barnebarn B. K¹ kautionerede for lånet. Lånet forfaldt til betaling den 1. marts 1991, men blev ikke indfriet. I forbindelse med en forlængelse af lånet afgav K¹ den 15. april 1991 fornyet kautionserklæring.

I januar 1992 tilkendegav P overfor K¹'s ægtefælle, K², at P ønskede en effektiv afvikling af lånet. Der etableredes herefter nyt lånedokument, og K² afgav selvskyldnerkautionserklæring den 12. marts 1992.

K¹ og K² indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at frafalde kautionshæftelsen. Det anførtes, at K¹ ikke havde forstået betydningen af at påtage sig en kautionsforpligtelse.

P tilkendegav, at K¹ var frigjort fra kautionsforpligtelsen, men nedlagde i øvrigt påstand om frifindelse.

Af en lægeerklæring fra K¹'s læge fremgik bl.a., at K¹'s symptomer på mental alderdomssvækkelse indtil august 1990 var beskedne, men at K¹'s mentale tilstand efter en operation var betydelig forringet i efteråret 1990.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Spørgsmålet om, hvorvidt K² bør være helt eller delvis bundet af kautionserklæringen af 12. marts 1992 afhænger efter Ankenævnets opfattelse alene af en vurdering af K¹'s mentale tilstand ved underskrivelsen af kautionserklæringerne af 6. december 1990 og 15. april 1991, som K¹ nu er frigjort for, og - såfremt det måtte blive lagt til grund, at K¹ var åndeligt svækket - i hvilket omfang dette måtte stå P's personale klart. Idet en stillingtagen hertil findes at måtte forudsætte bevisførelse i form af parts-

og vidneforklaringer, som ikke kan ske for Ankenævnet, men i givet fald må finde sted ved domstolene, afviser Ankenævnet sagen i medfør af vedtægternes § 7, stk. 1."

Kendelse af 18. juni 1993 i sag nr. 654/1992 (Indlånskonto, bevis for udbetaling).

Klageren K havde hos pengeinstituttet P en lønkonto og en gevinstopsparingskonto, begge bogløse konti. Det var P's praksis ved udbetaling fra bogløse konti, at udbetalingsbilag udfyldtes af P's kasserer, og at bilagene efter at være bogført og afstemplet blev kvitteret af kunden som anerkendelse af det hævede beløbs modtagelse.

Den 31. august 1992 hævede K et beløb hos P. Ved ekspeditionen debiteredes lønkontoen med 4.500 kr. og gevinstopsparingskontoen 1.500 kr.

K, som alene havde underskrevet udbetalingsbilag vedrørende hævnningen på 1.500 kr., indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at godtgøre de 4.500 kr. debiteret lønkontoen den 31. august 1992, idet K bestred at have modtaget dette beløb.

P nedlagde påstand om frifindelse, bl.a. under henvisning til, at K ved en fejltagelse ikke havde underskrevet udbetalingsbilaget for de 4.500 kr., og at P's kasserer klart erindrede handelsesforløbet ved udbetalingen, idet K allerede to dage efter ekspeditionen havde gjort indsigelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Det af P fremlagte bilag vedrørende en udbetaling af 4.500 kr. fra K's lønkonto den 31. august 1992 er ikke underskrevet af K. Uanset det af P anførte findes denne herefter ikke mod K's benægtelse at have godtgjort, at beløbet er udbetalt til K."

Kendelse af 23. juli 1993 i sag nr. 662/1992 (Udlån, løbetid, rentens størrelse).

Finansieringsselskabet F ydede i oktober 1989 klageren K og dennes ægtefælle en forhøjelse på 57.000 kr. på et billån, som herefter udgjorde 119.706,93 kr. Af gælds brevet fremgik, at lånets rente beregnedes "... efter de til enhver tid gældende satser og sædvaner for lån af denne art". Lånets afvikling var forudsat til 84 terminer af 2.300 kr.

I september 1992 da lånets restgæld var ca. 95.000 kr., og renten var 18% rettede K henvendelse til F, som herefter orienterede K om baggrunden for lånets restgæld og forrentning.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at F tilpligtedes at nedsætte renten samt at tilbageføre for meget opkrævet rente.

F nedlagde påstand om frifindelse.

Til brug for sagen indhentedes oplysning om udviklingen i renten på K's lån samt udviklingen i rentesatserne for nye lån ydet af F.

Ankenævnet tog K's påstand til følge, med disse bemærkninger:

"Efter gælds brevet beregnes renten "efter de til enhver tid gældende satser og sædvaner for lån af denne art". Herefter findes F ikke at have været berettiget til for K's lån at fastsætte en rente, der er højere end den rente, der til enhver tid er gældende for nye lån af samme art som K's."

F har i medfør af Ankenavnets vedtægters § 11 stk. 2 meddelt, at F ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse af 27. juli 1993 i sag nr. 19/1993 (Gebyr ved spærring af dankort. Rente ved overtræk).

Den 15. december 1992 meddelte pengeinstituttet P klageren K, at K's indlånskonto, hvortil der var knyttet dankort, var overtrukket, hvorfor dankortet var spærret; gebyr herfor var 500 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at nedsætte gebyret på 500 kr. samt debiterede morarenter.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Af sagen fremgik, at P ved bevilgede overtræk på indlånskonti beregnede en rente på 20% p.a. med tillæg af en overtræksrente på 8% p.a. P oplyste, at gebyret på 500 kr. var et standardgebyr i forbindelse med spærring af et dankort foranlediget af kortholders misbrug. Gebyret dækkede arbejdet med den EDB-mæssige registrering af spærringen og den skriftlige meddelelse til kontohaver.

Ankenævnet tog klagen delvist til følge. Ankenævnets begrundelse var således:

"Ankenævnet finder ikke, at P har haft tilstrækkelig hjemmel til at opkræve et gebyr for spærring af dankortet, eller at K måtte indse, at P ville opkræve gebyr herfor. Som følge heraf bør P tilbagebetale gebyret. Ankenævnet har ikke haft anledning til at tage stilling til, om P kunne have beregnet sig et rykkergebyr.

Med hensyn til debitering af renter af overtrækket på den omhandlede konto finder Ankenævnet, at K måtte være klar over, at han ved sit brug af dankortet opnåede et til overtrækket svarende lån. Efter det oplyste beregner P sig en rente på 20% p.a. for bevilgede overtræk på indlånskonti. Ankenævnet finder det ikke urimeligt, at P med hjemmel i sine almindelige forretningsbetingelser fastsætter en højere rente for ubevilgede overtræk, og finder herefter ikke tilstrækkeligt grundlag for at pålægge P at godtgøre K den debiterede overtræksrente."

Kendelse af 27. juli 1993 i sag nr. 33/1993 (Omprioritering. Ulempeerstatning).

I forbindelse med omprioritering af klagerne K's ejendom foretog pengeinstituttet P i september 1992 en beregning over fremtidige udgifter til lån i K's ejendom. Beregningen udviste et kontant overskud på 5.229 kr. ved omprioriteringens gennemførelse. Ved omprioriteringen optoges nyt lån på nom. 525.000 kr.

K kontaktede ultimo september 1992 P vedrørende betaling af de terminsydelser, som forfaldt den 30. september 1992. P meddelte, at ydelserne ikke skulle betales, da disse blev medtaget ved lånenes indfrielse. K modtog i oktober 1992 rykkerbreve fra kreditforeningen, og P godtgjorde herefter K påløbne morarenter.

Efter gennemførelsen af omprioriteringen, som blev foretaget via en omprioriteringskonto, var dennes saldo negativ med 20.987,47 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at godtgøre en del af omprioriteringens negative saldo.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Som sagen foreligger oplyst, lægger Ankenævnet til grund, at den beregning, der af P blev foretaget i september 1992, forudsatte, at september-terminerne på de gamle kreditforeningslån var betalt. Imidlertid fremgår det af P's oplysninger, at en medarbejder hos P i slutningen af september 1992 på forespørgsel fra K oplyste, at K ikke skulle betale terminerne, idet disse var medtaget ved indfrielse af lånene. På denne baggrund findes K at have været berettiget til at gå ud fra, at den nævnte beregning forudsatte, at septemberterminerne vedrørende de gamle kreditforeningslån blev betalt med provenuet af ombytningslånet, og at det beregnede overskud på 5.229 kr. fremkom, uden at K betalte septemberter-

minerne.

Ankenævnet finder, at P bør betale K en godtgørelse for den ulempe, der var forbundet med, at de fejlagtigt blev bibragt den opfattelse, at deres økonomiske stilling var ca. 25.000 kr. bedre, end tilfældet var. Denne godtgørelse kan passende fastsættes til 10.000 kr."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse af 8. juni 1993 i sag nr. 38/1993 (Omspurgte ved soliditetsoplysning debiteret gebyr).

Klageren K, der var kunde hos pengeinstituttet P, kautionerede i december 1992 for et lån til sin søn ydet af et andet pengeinstitut.

Med henvisning til at P havde afgivet soliditetsoplysning om K overfor det andet pengeinstitut, hævede P herefter 250 kr. på K's konto hos P.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbagebetale gebyret.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med bemærkning, at ".... det af P opkrævede gebyr findes uhjemlet og ganske upåregneligt."

Kendelse af 23. juli 1993 i sag nr. 39/1993 (Udlån, førtidig indfrielse. Erhverv, Afvisning).

Pengeinstituttet P ydede i november 1991 klageren K, der var registreret revisor, en kredit på 9.608.776,39 kr. For kreditten erhvervedes obligationer, som blev lagt til sikkerhed, således at obligationerne ved udløb og indfrielse til kurs pari den 22. november 1993 skulle anvendes til indfrielse af kreditten.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P ved K's tidligere indfrielse af kreditten var uberettiget til at kræve en udtrædelsesgodtgørelse.

P nedlagde påstand om principalt afvisning, subsidiært frifindelse.

Ankenævnet afviste at behandle klagen med følgende bemærkninger:

"Efter Ankenævnets vedtægters § 2 behandler Ankenævnet klager vedrørende private kundeforhold, idet klager fra erhvervsdrivende dog kan behandles, såfremt klagen ikke adskiller sig væsentligt fra en klage vedrørende et privat kundeforhold. Endvidere falder klager fra erhvervsdrivende udenfor Ankenævnets kompetence. Da Ankenævnet finder, at K's låneengagement med P efter sin art og lånebeløbets størrelse må betragtes som eller sidestilles med erhvervsmæssig virksomhed, kan klagen herefter ikke behandles af Ankenævnet, men sagen bør henvises til søgsmål ved domstolene."

Kendelse af 20. september 1993 i sag nr. 44 og 45/1993 (Valutaterminsforretning. Udlån, pant).

I forbindelse med at klageren K¹ i 1989 lukkede sin virksomhed, blev K¹'s gæld til pengeinstituttet P opgjort til ca. 325.000 kr. Med henblik på at indtjene beløb, som kunne anvendes til afvikling af gælden, indgik K¹ og P i juli 1989 en rammeaftale vedrørende valutaterminsforretninger med en ramme på 5 mio. kr. Til sikkerhed herfor skulle deponeres 250.000 kr., som tilvejebragtes ved, at P den 26. juli 1989 ydede K¹ og K¹'s samlever K² et lån på 250.000 kr. Provenuet af lånet anvendtes til køb af nominelt 220.000 kr. svenske obligationer, som sammen med et ejerpantebrev på 250.000 kr. med pant i K¹'s og K²'s ejendom håndpantsattes til P.

I december 1989 ydede P K¹ et lån på 318.500 kr.; provenuet heraf blev indsat på en sikringskonto oprettet i forbindelse med valutaterminsforretningerne.

I oktober 1990 var underskuddet på sikringskontoen på ca. 217.000 kr. Underskuddet hidrørte fra valutaterminsforretningerne. Sikringskontoens saldo samt saldiene på fælleslånet på oprindeligt 250.000 kr. samt lånet på oprindeligt 318.500 kr. overførtes herefter til en inkassokonto, hvis saldo var på ca. 810.000 kr. De nominelt 220.000 kr. svenske obligationer realiseredes, og provenuet indsattes på inkassokontoen, hvis saldo herefter var ca. 597.000 kr.

I en skrivelse af 2. oktober 1991 til K² opgjorde P sit krav til 31.555,21 kr. beregnet som restgælden på fælleslånet med fradrag af provenuet fra salget af obligationerne. Ved skrivelse af samme dato til K¹ var P's krav mod K¹ opgjort til 598.768,15 kr. svarende til inkassokontoens saldo med fradrag af provenuet af de svenske obligationer.

I februar 1992 begærede P udlæg foretaget hos K¹ og K². Ved fogedrettens kendelse bestemtes, at fogedsagen mod K² kun kunne fremmes til udlæg for 31.555,21 kr. Kendelsen blev påkæret til landsretten af P. Under den mundtlige behandling af kæremålet ved landsretten udsattes sagen på forelæggelse for Ankenævnet.

K¹ og K² nedlagde for Ankenævnet påstand om, at P for så vidt angik K¹ skulle anerkende, at K¹ alene hæftede for den gæld, der bestod, inden terminsforretningerne blev påbegyndt. For så vidt angik K² nedlagdes påstand om principalt, at P tilpligtedes at eftergive K¹ dennes hæftelse, subsidiært at anerkende, at K² alene hæftede for restgælden af fælleslånet med fradrag af provenuet af de pantsatte obligationer.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Ankenævnet finder, at det strider mod god pengeinstitutsikik, såfremt et pengeinstitut råder en kunde, der har oparbejdet en gæld til pengeinstituttet, som han ikke er i stand til at betale, til at søge indtjent et beløb til dækning af gælden gennem valutaspekulation, der skal varetages gennem pengeinstituttet. Dette må i særlig grad gælde i et tilfælde som det foreliggende, hvor det kan lægges til grund, at K¹ og K², forinden de blev præsenteret for forslaget herom, dels var ganske uden forudsætninger for at overskue risikoen ved et sådant engagement, dels på grund af størrelsen af den af K¹ oparbejdede gæld og P's afslag på forslaget om en akkord¹), må have befundet sig under et betydeligt pres. Det gælder også uanset arten af den orientering om formen for og risikoen ved den foreslåede valutaspekulation, der blev givet K¹ og K² inden valutaspekulationen blev iværksat, og uanset om den medarbejder hos P, der gav orienteringen, var klar over baggrunden for, at K¹ og K² indlod sig på valutaspekulation.

Allerede af disse grunde finder Ankenævnet, at de forpligtelser, som K² har påtaget sig ved at medunderskrive låneaftalen af 26. juli 1989, var uforbindende for hende. Det bemærkes dog, at K² i fogedretten tog bekræftende til genmæle over for P's påstand for så vidt angår betaling af 31.555,21 kr. Ankenævnet finder ikke at burde behandle spørgsmålet om, hvorvidt K² på trods heraf kan frigøres for betaling af dette beløb, jvf. vedtægternes § 7, stk. 1.

Det fremgår endvidere af fogedrettens kendelse af 14. maj 1992, at K¹ under et møde i fogedretten den 19. marts 1992 erkendte at

skyldte det beløb, der da var opgjort af P vedrørende låneaftalen af 26. juli 1989. Ankenævnet finder herefter ikke at burde træffe afgørelse for så vidt angår den af K¹ indgivne klage, jf. vedtægternes § 7, stk. 1."

- 1) K¹ oplyste, at han inden oprettelsen af rammeaftalen forgæves havde foreslået P, at han betalte 100.000 kr. mod saldokvittering.

Kendelse af 27. juli 1993 i sag nr. 50/1993 (Forsikring, ændring af vilkår for lånforsikring. Kaution, anden sikkerhed).

I forbindelse med at klageren K i december 1986 fik bevilget et lån på 48.350 kr. hos pengeinstituttet P, tegnedes en lånforsikring omfattende en gruppelivs- og gruppeulykkesforsikring. Størrelsen af forsikringsdækningen svarede til lånets restgæld.

Med virkning fra 1. juli 1991 ændredes forsikringsvilkårene således, at for lån op til 145.000 kr., ville forsikringsdækningen være 145.000 kr. K tilsendtes en skrivelse herom i marts 1991; af skrivelsen fremgik, at såfremt P ikke hørte fra K inden den 1. maj 1991, ville gruppeforsikringen blive ændret fra 1. juli 1991. K reagerede ikke på skrivelsen.

I december 1992 henvendte K sig til P vedrørende ændringerne i forsikringen, som havde medført en højere præmie. K anmodede endvidere om, at forsikringen ophævedes, hvilket P accepterede, dog på betingelse af at lånets kautionist gav tilsagn.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at foranledige forsikringen ophævet og tilbagebetale præmie fra juli 1991.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand delvist til følge. Ankenævnet begrundelse var således:

"K's manglende reaktion på skrivelsen af 21. marts 1991 kan ikke sidestilles med en accept af de væsentligt ændrede forsikringsbetingelser. Det har herefter været uberettiget af P at debitere K's og dennes meddebitor den højere forsikringspræmie fra og med juli kvartal 1991. P bør herefter regulere restgælden på lånet således, at præmiebetalinger fra og med juli kvartal 1991 reduceres.

For så vidt angår K's anmodning om at ophæve forsikringen,

tiltrædes det, at P alene er berettiget hertil, såfremt lånets kautionist tiltræder dette. Da dette ikke er sket, tages klagen ikke til følge på dette punkt."

Kendelse af 27. juli 1993 i sag nr. 81/1993 (Indlånskonto, rente).

Den 23. januar 1991 oprettede klageren K en "Højrentekonto" hos pengeinstituttet P og indsatte 150.000 kr. på kontoen, som forrentedes med p.t. 8,5% p.a.

Den 4. marts 1991 indgik K aftale med P om deltagelse i en valutapulje; højrentekontoen anvendtes som sikringskonto i denne forbindelse. Renten på højrentekontoen nedsattes i denne forbindelse.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at yde K en højere rente på højrentekontoen.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge. Ankenævnets bemærkninger var således:

"Det fremgår ikke af den valutapuljeaftale, K har indgået med P, at "Højrentekontoen" i forbindelse med, at denne blev håndpantset til sikkerhed for engagementet forrentedes med en anden rentesats, end den oprindeligt aftalte. K måtte herefter gå ud fra, at "Højrentekontoens" forrentning fortsatte med den for denne kontotype gældende forrentning. Ankenævnet finder, at P herefter bør foretage en omberegning af renten for "Højrentekontoen" i overensstemmelse med de for denne konto til enhver tid gældende rente."

Kendelse af 23. juli 1993 i sag nr. 101/1993 (Børneopsparingskonto, forlængelse. Rentegaranti).

I oktober 1978 oprettede klageren K hos pengeinstituttet P for sin søn S, der var født den 3. juli 1978, en børneopsparingskonto. Af en i forbindelse med oprettelsen udfyldt formular fremgik, at bindingsperioden udløb den 3. juli 1982. 1982 var efterfølgende med håndskrift rettet til 1992. Til kontoen var knyttet en bankbog, hvori var anført: "[P's] børnekonto 15%. Rentegaranti til barnets 21 års dag".

Den 30. oktober 1992 meddelte P K, at som følge af udløbet af bindingsperioden for børneopsparingskontoen, var der ikke mulighed for at videreføre denne under de hidtidige betingelser. P havde derfor opgjort kontoen og overført indeståendet til en nyoprettet konto.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at genoprette børneopsparingskontoen og forrente denne med 15% p.a. til kontohaverens 21 års fødselsdag.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand delvis til følge med disse bemærkninger:

"Det lægges til grund, at bindingsperioden på oprettelsesformularen med maskinskrift blev angivet til udløb "03/07 1982." Det lægges endvidere til grund, at dette var en åbenbar fejl, idet indeståender på børneopsparingskonti ikke kan udbetales før barnets fyldte 14. år. Det er derfor overvejende sandsynligt, at rettelsen til "92" er sket i overensstemmelse med parternes aftale, idet 3. juli 1992 netop var barnets 14 års fødselsdag, og det er således ikke godtgjort, at det på oprettelsestidspunktet blev aftalt, at bindingsperioden først skulle udløbe i 1999.

Imidlertid ses rentegarantien ikke at være begrænset til børneopsparingens bindingsperiode, idet det på bankbogen er anført, at

der er tale om en "børnekonto" (ikke "børneopsparingskonto") med en rentegaranti på 15% til barnets 21 års dag. Allerede som følge heraf finder Ankenævnet, at P ikke har kunnet ændre kontoens forrentning i 1992."

Kendelse af 20. september 1993 i sag nr. 121/1993 (Børneopsparingskonto, overførsel af indskudsretten).

I 1982 oprettedes for klageren K's barn B af K's daværende svigerfar S en børneopsparingskonto i pengeinstituttet P.

Ved dom af 6. juni 1985 blev K skilt og tillagt forældremyndigheden over B.

I 1988 døde S, og i 1990 døde S' ægtefælle.

På K's anmodning overførtes i februar 1991 indskudsretten til børneopsparingskontoen til K.

I 1992 anmodede B's far P om at overtage indskudsretten. P registrerede herefter faderen som indskyder.

I begyndelsen af 1993 overførtes børneopsparingskontoen til et andet pengeinstitut.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbageføre indskudsretten til K.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Efter § 5, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 726 af 11. november 1986 om børneopsparings- og selvpensioneringskonti kan - i tilfælde af indskyderens død - den efterlevende ægtefælle eller barnet selv overtage retten til at foretage indskud. Er afdøde ikke en af barnets forældre, kan indskudsretten tillige overtages af en af disse, såfremt afdødes eventuelle efterlevende ægtefælle giver samtykke hertil og fraskriver sig indskudsretten.

Bekendtgørelsen afgør herefter ikke, hvem af barnets forældre, der i et tilfælde som det foreliggende skal have indskudsretten. Det har herefter været berettiget af P at registrere den af forældrene, der først henvendte sig til P, som indskyder, og

indskudsretten må herefter anses for at være endeligt fastlagt. Det må derfor anses for uberettiget af P at registrere K's tidligere ægtefælle som indskyder i stedet for K i 1992."

I kendelsens konklusion bestemtes, at P burde anerkende uberettiget at have registreret K's tidligere ægtefælle som indskyder på den omhandlede børneopsparingskonto.

Kendelse af 23. juli 1993 i sag nr. 143/1993 (Udlån, opsigelsesgrund).

Finansieringsselskabet F ydede i januar 1993 klageren K og dennes ægtefælle et billån på 125.935 kr.

Den 4. februar 1993 opsigde F lånet overfor K, idet det oplystes, at lånebetingelserne ikke var overholdt, da K's ægtefælle havde afgivet insolvenserklæring.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at F tilpligtedes at anerkende at have været uberettiget til at opsige lånet.

F nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"K ses ikke i forbindelse med udfyldelsen af ansøgningsskemaet at være blevet anmodet om at oplyse om en eventuel registrering i RKI eller lignende eller om eventuel afgivelse af insolvenserklæring. At F som følge af en fejllæsning af K's navn ikke har kunnet konstatere, at K og dennes ægtefælle var registreret i RKI, findes ikke at kunne bebrejdes K. Den omstændighed, at K og hans ægtefælle var registreret i RKI, og at ægtefællen havde afgivet insolvenserklæring, findes herefter ikke at have berettiget F til at ophæve låneaftalen. Ankenævnet finder endvidere, at bestemmelserne i lånedokumentets pkt. 1.3 må forstås således, at de alene vedrører efterfølgende ændringer i debtors forhold og således ikke har kunnet danne grundlag for den skete ophævelse af låneaftalen."

Kendelse af 25. august 1993 i sag nr. 160/1993 (Gebyr ved fremsendelse af udbytte af egne aktier ved check).

Klageren K var aktionær i pengeinstituttet P. K's aktier lå i opbevaringsdepot hos P.

I marts 1992 udbetalte P aktieudbytte for 1991. Udbytte til K blev betalt ved fremsendelse af check, og i denne forbindelse fratrak P 10 kr. i gebyr. Ifølge P var begrundelsen, at K trods opfordring ikke havde meddelt en konto hos P eller et andet pengeinstitut, hvortil udbyttet vederlagsfrit ville kunne overføres. Efter at K havde protesteret mod gebyret, refunderede P dette.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at P ikke var berettiget til ved udbetaling af udbytte til egne aktionærer at fradrage gebyr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

"Ankenævnet finder at måtte give K medhold i, at P ikke er berettiget til at opkræve ekspeditionsgebyr ved udbetaling af udbytte til egne aktionærer, og at dette må gælde, selv om udbetalingen sker ved check, fordi den pågældende ikke har oplyst en konto, hvortil beløbet kan overføres."

Kendelse af 22. oktober 1993 i sag nr. 170/1993 (Valutaterminsforretninger, afviklingsaftale vedrørende tab)

Klageren K indgik i maj 1988 aftale med pengeinstituttet P om indgåelse af valutaterminsforretninger indenfor en ramme på 1.000.000 kr. senere forhøjet til 5.000.000 kr.

Frem til august 1990 oparbejdedes et tab på ca. 166.000 kr. Fra dette tidspunkt overtog P placeringerne af forretningerne.

I foråret 1991 var det oparbejdede tab på ca. 320.000 kr. Efter realisering af de af K stillede sikkerheder, var P's samlede krav mod K ca. 130.000 kr. Den 14. august 1991 underskrev K en såkaldt indefrysningss aftale med P om afviklingen af dette beløb.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at K ikke hæftede for tabet ved valutaterminsforretningerne udover de af K stillede sikkerheder.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets flertal fandt, at klagen ikke kunne tages til følge.

Flertallets begrundelse var således:

"De skriftlige aftaler, som er forelagt Ankenævnet, indeholder intet, der taler for, at P har påtaget sig at dække K's tab i forbindelse med valutaterminsforretningerne ud over den stillede sikkerhed, og K ses ikke at have godtgjort, at der mellem parterne var indgået en mundtlig aftale herom. Herefter, og da der ikke i øvrigt ses at være oplyst omstændigheder, der kan føre til at K er frigjort fra sin underskrift på indefrysningss aftalen, stemmer vi for, at klagen ikke tages til følge."

Mindretallet udtalte:

"Vi finder, at det var uforsvarligt, at P, efter at K havde tabt den investerede kapital, foreslog K at fortsætte valutaspekulationerne, således at disse nu blev lånefinansieret. Vi stemmer

derfor for, at det i medfør af aftalelovens § 36 fastslås, at K skal være frigjort for at opfylde indefrysningsskiftalen."

Kendelse af 20. december 1993 i sag nr. 190/1993 (Omprioritering).

Klageren K solgte ved slutseddel af 22. maj 1992 sin faste ejendom. I forbindelse med handlen skulle der hjemtages et ejerskiftelån på nominelt 525.000 kr., ligesom der skulle indfries 2 kreditforeningslån med en restgæld på ca. 380.000 kr. samt 4 private pantebreve med en restgæld på ca. 75.000 kr. Pantebrevene, hvis pålydende rente var 14% p.a., kunne fra debtors side opsiges til indfrielse med 3 måneders varsel.

Pengeinstituttet P, som skulle forestå omprioriteringen, meddelte ved skrivelse af 23. juni 1992 K's advokat, at man formodede, at denne opfyldte betingelserne i lånetilbuddet vedrørende det nye kreditforeningslån herunder en tingbogsattest, som ikke gav kreditforeningen anledning til bemærkninger, og som skulle være udstedt efter 10. juni 1992.

Efter at P den 22. juli 1992 havde fremsendt kreditforeningspantebrevet til tinglysning, indfrie P de to indestående kreditforeningslån; indfrielsesbeløbet debiteredes en oprettet boligskiftkonto.

Den 28. august 1992 modtog P kreditforeningspantebrevet fra tinglysning med anmærkning bl.a. om en servitut om benyttelse m.v. P forespurgte kreditforeningen, om anmærkningen kunne respekteres. Samme dag fremsendte P indfrielsesbeløb inklusive 3 måneders rente fra indfrielsesdagen til de fire private panthavere.

Den 16. september 1992 meddelte P K's advokat, at kreditforeningen havde oplyst, at denne ikke kunne respektere retsanmærkningen, hvorfor advokaten anmodedes om at foranledige servitutten aflyst. Den 8. oktober 1992 ekspederede advokaten servitutten til aflysning efter forinden at have indhentet den påtaleberettigedes underskrift. Den 16. oktober 1992 udbetaltes ejerskiftelånet.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at betale en ikke nærmere opgjort erstatning vedrørende kurs- og rentetab.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Det må lægges til grund, at K's beslutning om ikke at kurssikre ejerskiftelånet i overensstemmelse med P's rådgivning byggede på den forudsætning, at indfrielsen af de to eksisterende kreditforeningslån og hjemtagelsen af ejerskiftelånet ville ske nogenlunde samtidig, således at kursrisikoen herved ville blive væsentligt begrænset. Ankenævnet finder derfor, at det var en fejl, at P den 22. og 24. juli 1992 indfrie de to eksisterende kreditforeningslån uden at have sikret sig, at ejerskiftelånet kunne hjemtages straks efter pantebrevets tinglysning. Det bemærkes herved, at P kunne have konstateret den manglende respekt af den omhandlede servitut ved at sammenholde pantebrevet med en tingbogsattest, og at det i den foreliggende situation, hvor ejerskiftelånet først skulle hjemtages efter pantebrevets tinglysning, formentlig under alle omstændigheder havde været rigtigst også først at indfri de eksisterende kreditforeningslån på dette tidspunkt. Endvidere bemærkes, at P's skrivelse af 23. juni 1993 til K's advokat ikke angik spørgsmålet om pantebrevets manglende respekt af servitutten, og at advokaten, der ikke havde fået pantebrevet forelagt, ikke har været i stand til at konstatere dette forhold. Ankenævnet finder herefter, at P bør erstatte K det kurs- og rentetab, han har lidt ved, at de eksisterende kreditforeningslån blev indfriet ca. tre måneder før hjemtagelsen af ejerskiftelånet, og at dette passende kan ske ved, at K stilles, som om de eksisterende kreditforeningslån først var blevet indfriet samtidig med hjemtagelsen af ejerskiftelånet, dvs. den 16. oktober 1992.

Der er ikke oplyst nogen begrundelse for, at det i august 1992, da P i hvert fald var bekendt med opsigelsesfristen efter de private pantebreve, var nødvendigt at foretage "straksindfrielse" af disse, og Ankenævnet finder derfor, at P burde have frarådet K denne fremgangsmåde. Som følge heraf findes P at burde godtgøre K de 3 måneders ekstra rente, som er betalt på hvert pantebrev, i alt 2.587,96 kr., hvilket beløb bør krediteres boligskiftkontoen med valør den 28. august 1992."

Kendelse af 3. november 1993 i sag nr. 192/1993 (Børneopsparingskonto, udbetaling til uberettiget).

Bindingsperioden for klagerens K's mindreårige søns S's børneopsparingskonto hos pengeinstituttet P udløb på S's 14-års fødselsdag den 3. april 1990. K's daværende ægtefælle M havde indskudsretten til kontoen og anmodede den 3. april 1990 om, at kontoens indestående på 37.361,95 kr. blev overført til M's lønkonto hos P, hvortil der ikke var knyttet nogen kreditfacilitet.

K og M havde ophævet samlivet i 1987, og parterne blev separeret ved bevilling af 15. maj 1990.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at genoprette S's børneopsparingskonto med fradrag af 7.000 kr., som M havde udbetalt S til brug for en rejse.

P nedlagde påstand om principalt afvisning, subsidiært frifindelse.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnet P's subsidiære påstand til følge.

2 medlemmer udtalte:

"Vi finder ikke grundlag for at afvise sagen i medfør af vedtægternes § 7, stk. 1.

Vi lægger til grund, at M på tidspunktet for overførslen af indeståendet på børneopsparingskontoen var væge for S i fællesskab med K. Vi lægger endvidere til grund, at K ikke havde anmeldt overfor P, at hun ville modsætte sig, at M modtog indeståendet, og at P ikke i øvrigt var i besiddelse af oplysninger, der måtte gøre en betaling af beløbet til M betænkelig. Herefter finder vi, at P har udbetalt beløbet til M med frigørende virkning, jf. myndighedslovens § 50 a, stk. 2. Det tilføjes, at vi hermed alene har taget stilling til retsforholdet mellem K og P, idet Ankenævnet ikke har kompetence til at behandle spørgsmålet om K's ret til

som værge for S at forlange beløbet udbetalt af M. Vi stemmer herefter for, at K's påstand ikke tages til følge."

Et medlem udtalte:

"Jeg stemmer som [de to foregående voterende], idet jeg lægger afgørende vægt på, at beløbet ikke er indbetalt til en konto, som var i debet, eller som var forsynet med trækningsrettigheder, og at det således ikke er anvendt til nedbringelse af en gæld til P, og at det ej heller er indbetalt til en konto, hvor beløbet er bundet, som f.eks. en pensionskonto."

To medlemmer udtalte:

"Uanset at M på tidspunktet for udbetalingen af børneopsparingskontoens indestående på ca. 35.000 kr. stadig havde del i værge-målet, og P hverken var eller burde være bekendt med den indgivne anmodning om separation, findes P ikke under de oplyste omstændigheder at have været berettiget til at overføre beløbet til den daværende (med)værges konto. Vi lægger herved vægt på, at indeståendet på en børneopsparingskonto tilhører barnet, at værgen ifølge værgebekendtgørelsens § 12 kun må ligge inde med mere end 5.000 kr. i kontanter, der tilhører den umyndige, såfremt beløbet kan anses for nødvendigt til den umyndiges løbende udgifter, og at forbrug af den umyndiges kapital efter værgebekendtgørelsens § 24 kræver statsamtets tilladelse. Under sådanne omstændigheder kan et pengeinstitut ikke uden særlige holdepunkter for, at værgen er berettiget til at disponere på denne måde, ansvarsfrit medvirke til, at den umyndiges midler indsættes på konti tilhørende andre end den umyndige.

Der er mellem parterne enighed om, at 7.000 kr. er kommet den umyndige til gode. Derimod er parterne ikke enige om, hvorvidt dette er tilfældet med hensyn til restbeløbet. Af de af P anførte grunde finder vi ikke at burde tage stilling til dette spørgsmål."

Kendelse af 29. september 1993 i sag nr. 221/1993 (Betalingsformidling. Pengeoverførsel fra udlandet, gebyr).

Klageren K, der var bosiddende i Tyskland, havde hos pengeinstituttet P et studielån, som afvikledes med en kvartalsvis ydelse. K betalte ydelserne via det tyske postgiro, i hvilken forbindelse der beregnedes et gebyr på 10 DM. Ydelsen overførtes fra Tyskland til GiroBank, der krediterede P's girokonto for beløbet og i den forbindelse beregnede sig et gebyr på 15 kr. P overførte beløbet til K's lånekonto reduceret med gebyret til GiroBank samt et gebyr på 25 kr. til P.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende at være uberettiget til at opkræve de to gebyrer på henholdsvis 15 kr. og 25 kr. i forbindelse med den kvartalsvise overførsel fra udlandet til K's lån hos P.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Af P's tarif for betalinger til og fra udlandet fremgik, at P's gebyrer beregnedes overfor betalingsmodtager, med mindre der i ordren fra den udenlandske bank var givet anden instruktion.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnet P's påstand til følge.

3 medlemmer udtalte:

"Vi finder, at K må anses for betalingsmodtager i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i P's tarif for betalinger til og fra udlandet. Det bemærkes herved, at det særlige arbejde, der påføres P i forbindelse med modtagelse af betalinger fra udlandet - også selv om betalingen sker via et andet dansk pengeinstitut - er det samme, hvad enten beløbet skal krediteres en indlånskonto eller en udlånskonto. Vi finder derfor, at den nævnte tarif indeholder hjemmel for P's opkrævning af gebyret på 25 kr. i forbindelse med modtagelsen af betalingerne fra K.

Vi finder endvidere, at P efter almindelige regler må være

berettiget til at forlange, at K godtgør P det gebyr på 15 kr. (tidligere 10 kr.), som GiroBank opkræver over for P, og som er en følge af den af K valgte betalingsmåde."

2 medlemmer udtalte:

"Det af K kvartalsvis betalte beløb på 2.000 kr. er en ydelse til P til afdrag og forrentning af K's studielån, og P må således selv anses for betalingsmodtager. Vi finder derfor, at P's tarif for betalinger til og fra udlandet ikke indeholder hjemmel til at opkræve et gebyr på 25 kr. hos K i forbindelse med beløbets modtagelse.

Vi finder endvidere, at P heller ikke har fornøden hjemmel for at pålægge K at godtgøre det af GiroBank over for P opkrævede gebyr på 15 kr. (tidligere 10 kr.)."

Ankenævnets kendelse af 29. september 1993 i sag nr. 222/1993 (Deponeringskonto, frigivelse til køber ved ophævelse af ejendoms-handel).

I forbindelse med klageren K's køb af en fast ejendom deponeredes i maj 1992 i pengeinstituttet P 350.000 kr. til fordel for sælgeren.

I januar 1993 bekræftede sælgers advokat overfor P, at ejendoms-handlen ikke kunne gennemføres. Senere meddelte sælgers advokat, at der kunne frigives 225.000 kr. af det deponerede beløb til K.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at frigive restbeløbet på deponeringskontoen.

P nedlagde påstand om frifindelse og gjorde gældende, at der ikke i parternes aftale var taget stilling til, hvorledes der skulle forholdes med det deponerede beløb, hvis ejendomshandlen ikke gennemførtes. En frigivelse måtte kræve en fornyet aftale mellem parterne eller i mangel heraf endelig dom, voldgiftskendelse eller retsforlig, som afgjorde, til hvem beløbet med tillæg af renter skulle udbetales.

Ankenævnet tog P's påstand til følge af de af P anførte grunde.

Kendelse af 25. august 1993 i sag nr. 245/1993 (Gebyr ved overførsel af særlige indlånskonti, sammenlægning af afdelinger).

I forbindelse med overførsel af klagerens K's selvpensioneringskonto og kapitalpensionskonto hos pengeinstituttet P til andet pengeinstitut beregnede P sig et gebyr på 250 kr. pr. konto.

K oplyste, at K lod kontiene overflytte til et andet pengeinstitut som følge af, at P sammenlagde den kontoførende afdeling med en anden afdeling, hvortil klageren havde en afstand på ca. 4 km. Den hidtidige afdeling lå nogle 100 m fra K's bopæl, og K overflyttede kontiene til en afdeling af det andet pengeinstitut, som ligeledes var beliggende i nærheden af K's bopæl.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbagebetale det opkrævede gebyr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"K's beslutning om at overføre de omhandlede konti til et andet pengeinstitut var efter det oplyste om afstanden fra K's bopæl til den afdeling, med hvilken P's Christiansbjerg afdeling blev sammenlagt, en naturlig følge af nedlæggelsen af Christiansbjerg afdelingen. Ankenævnet finder, at P på denne baggrund ikke har været berettiget til at forlange gebyr for overførslen."

Kendelse af 27. oktober 1993 i sag nr. 257/1993 (Pantebrev, administreret af pengeinstitut, beregning af indfrielseskurs. Tvistens parter, afvisning).

I september 1992 indfrieede klageren K et pantebrev udstedt til en pensionskasse. Pantebrevet blev administreret af pengeinstituttet P.

K fandt, at P's beregning af pantebrevets indfrielseskurs var i modstrid med vilkårene for pantebrevet.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at yde K en godtgørelse.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Det må lægges til grund, at P har beregnet indfrielseskursen for K's pantebrev efter de retningslinier for beregning af indfrielseskurser, som er fastsat af pantebrevets kreditor, en pensionskasse (PKA). Der er derfor tale om en tvist mellem K og den pågældende pensionskasse (PKA), som ikke kan afgøres i en sag mellem K og P. Det bemærkes herved, at P ikke kan pådrage sig ansvar over for K ved at følge de af pantebrevets kreditor fastsatte retningslinier."

Kendelse af 27. oktober 1993 i sag nr. 287/1993 (Modregning i fejlagtigt indbetalt beløb).

Den 12. maj 1993 modtog pengeinstituttet P 15.809 kr. fra skattevæsenet til indsættelse på klageren K's standardkonto. Kontoen var den 6. april 1993 ophævet på K's anmodning, ligesom K's indekskonto under udbetaling den 28. april 1993 var overført til andet pengeinstitut. P modregnede det modtagne beløb i K's forfaldne gæld til P.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at udbetale 15.809 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Da P den 12. maj 1993 fra skattevæsenet modtog K's overskydende skat, 15.809 kr., var den standardkonto, på hvilken beløbet angaves at skulle indsættes, blevet ophævet af K. Denne havde tillige overført sin indekskonto under udbetaling til et andet pengeinstitut og var ophørt med at afvikle sin gæld til P med henvisning til, at han påtænkte at søge gældssanering.

Ankenævnet finder, at P under disse omstændigheder burde have indset, at det beroede på en fejl fra K's side, at beløbet blev indbetalt til P. Betingelserne for at foretage modregning findes herefter ikke at have været til stede."

Kendelse af 9. december 1993 i sag nr. 289/1993 (Modregning i opfyldt boligsparekontrakt).

Ultimo februar 1993 udløb den dagældende bindingsperiode for klageren K's boligsparekontrakt hos pengeinstitutet P. K havde opfyldt kravet om årlig mindsteindbetaling på kontoen og var således berettiget til statspræmie.

Den 3. marts 1993 henvendte K sig hos P og efter hendes egen oplysning medbringende kvitteringer for udgifter ved modernisering af sin lejlighed, idet K ønskede at hæve til disse udgifter. Ifølge P oplyste K ikke, at det opsparede beløb skulle anvendes til boligformål, ligesom K ikke fremlagde dokumentation herfor.

Den 11. marts 1993 opgjorde P boligsparekontrakten og foretog modregning med kontoens indestående i K's gæld til P.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at genoprette boligsparekontrakten.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Ved K's henvendelse den 3. marts 1993 var K's boligsparekontrakt opfyldt, idet K havde foretaget de minimumsindskud, som da krævedes efter § 3, jvf. lovebekendtgørelse nr. 145 af 20. marts 1987. Ankenævnet finder, at P burde have oplyst K om, at hun ved fremlæggelse af dokumentation for præmieberettigede udgifter ville kunne opnå statens præmie på 4% p.a. Som sagen foreligger oplyst, må det antages, at dette ikke er sket. Som følge heraf er P's ophævelse af kontoen uberettiget, idet P herved har tilsidesat K's mulighed for at opnå statens præmie. Ankenævnet finder, at P derfor bør retablere boligsparekontrakten."

Kendelse af 12. november 1993 i sag nr. 306/1993 (Kaution, forældelse, passivitet).

I 1974 kautionerede klageren K for et lån på 2.500 kr. ydet af pengeinstituttet P til K's bekendte B. I oktober 1975 tiltrådte K, at lånets afvikling stilledes i bero til 1. december 1975.

I januar 1977 meddelte P K, at kautionslånet som følge af misligholdelse var opsagt. I september samme år orienteredes K om, at lånet ville blive overgivet til inkasso, såfremt restgælden på knap 2.600 kr. ikke var betalt inden månedens udgang. I januar 1978 rykkede P K for betaling af lånets restgæld opgjort til 2.748,55 kr. I september 1978 anmodedes K om at rette henvendelse til P, og i januar 1979 blev lånet overgivet til inkasso.

Ved skrivelse af 22. april 1993 meddelte P K, at sagen ville blive overgivet til P's advokat til retslig inkasso, og at K ville blive indberettet til RKI, såfremt K ikke inden otte dage henvendte sig til P.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at han som følge af P's passivitet var frigjort fra sin kautionsforpligtelse. Endvidere anførte K, at han i 1978 af B havde fået at vide, at sagen var i orden, hvilket han havde meddelt P.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3 - 2 tog Ankenævnets flertal K's påstand til følge. Ankenævnets bemærkninger var således:

"Ankenævnet finder anledning til at udtale, at den i P's skrivelse af 22. april 1993 fremsatte udtalelse om, at K uden at henvende sig til P inden otte dage vil blive indberettet til RKI som dårlig betaler, er utilstedelig."

Flertallet udtalte herefter:

"Vi finder, at P ved ikke i 15 år at have afkrævet K et så

beskedent beløb, som der er tale om i denne sag, må antages at have bibragt K den opfattelse, at kravet var opgivet. Uanset at der ikke er indtrådt forældelse, stemmer vi derfor for at tage K's påstand til følge."

Mindretallet udtalte:

"Da kautionslånet ikke er forældet, jvf. Danske Lovs 5-14-4, og det samme gælder renter, der ikke har været forfaldne i mere end fem år, jvf. § 1, stk. 1, nr. 2, i forældelsesloven af 1908, stemmer vi for, at K's påstand ikke tages til følge."

---o0o---

P's advokat har efterfølgende meddelt, at man anser kendelsen som juridisk forkert, men at man bl.a. under hensyn til beløbets beskedne størrelse ikke vil indbringe afgørelsen for domstolene.

Kendelse af 30. november 1993 i sag nr. 375/1993 (Gebyr for rykkerskrivelser, hjemmel, antal).

Klageren K købte den 23. april 1988 en vandseng. Af købekontrakten, der var med ejendomsforbehold, fremgik, at restkøbesummen, ialt 4.798 kr., skulle afvikles med 220 kr. månedligt. Ved påtegning af samme dag på kontrakten transporterede sælgeren denne til pengeinstituttet P.

De tre første ydelser på kontrakten betaltes for sent, og P beregnede sig tre rykkergebyrer i forbindelse med fremsendelse af rykkerskrivelse til K, hvoraf fremgik, at K skulle indbetale rykkergebyret sammen med restancen. Som følge af at K ikke indbetalte de opkrævede gebyrer og betalte de månedlige ydelser for sent, var K løbende i restance, indtil lånet pr. 12. maj 1992 blev indfriet af sælgeren.

I tiden indtil lånets indfrielse havde P ialt beregnet sig 3.090 kr. i gebyr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende ikke at have været berettiget til at beregne gebyrer og renter heraf uden meddelelse herom.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

Tre medlemmer udtalte:

"Vi finder, at P i sine almindelige forretningsbetingelser har haft fornøden hjemmel for at opkræve gebyr for rykkerskrivelser. Adgangen hertil må imidlertid være betinget af, at den pågældende rykkerskrivelse kan siges at være afgivet med føje, og det må heraf bl.a. følge, at der må være et maksimum for antallet af gentagne rykkerskrivelser, for hvilke der kræves gebyr. Dette maksimum er i Ankenævnets faste praksis, jvf. bl.a. kendelse af 30. april 1990 i sag nr. 441/1989, fastlagt således, at der

inden for en sammenhængende periode, i hvilken låntageren til stadighed har været i restance, som udgangspunkt alene kan kræves gebyr for tre rykkerskrivelser. Vi finder herefter, at P efter den 1. november 1988 har været uberettiget til at debitere K's lån for yderligere rykkergebyrer, og stemmer derfor for at pålægge P at tilbageføre de i tiden herefter debiterede gebyrer."

To medlemmer udtalte:

"Rykkergebyrer er ikke omtalt i den til P transporterede købekontrakt, og vi finder ikke, at bestemmelsen i P's almindelige forretningsbetingelser udgør fornøden hjemmel for at opkræve rykkergebyrer over for K. Vi stemmer derfor for at pålægge P at tilbageføre samtlige rykkergebyrer debiteret på K's lån."

Kendelse af 27. oktober 1993 i sag nr. 376/1993 (Pantebrev. Gældsbrevslovens § 21, fremgangsmåden ved betaling af sidste ydelse).

I forbindelse med betaling af sidste ydelse på et pantebrev, som tilhørte klageren K, og som opbevarede i pengeinstituttet P, fremsendte P til K meddelelse om, at ydelsen var modtaget, hvorfor K opfordredes til at underskrive og returnere en fuldmagtsblanket, således at P kunne påføre kvitteringspåtegning på pantebrevet.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at frigive den omhandlede terminsydelse betingelsesløst.

P nedlagde påstand om frifindelse og henviste til, at ifølge gældsbrevslovens § 21 er skyldner ifølge et pantebrev i fast ejendom kun forpligtet til at betale restgælden mod udlevering af pantebrevet. Skyldneren er endvidere berettiget til at kræve kvittering påført pantebrevet, idet en kvittering er nødvendig, for at pantebrevet kan blive aflyst, jvf. tinglysningslovens § 11, stk. 2. Som depotbank skal P sikre sig, at skyldners rettigheder tilgodeses. P fandt, at man ved at anmode K om at underskrive en fuldmagt havde etableret et smidigt system for kvittering af pantebreve.

Ankenævnet fandt af de grunde, der var anført af P, at P var berettiget til at tilbageholde den sidste ydelse ifølge pantebrevet, så længe K ikke medvirkede til at kvittere dette.

Kendelse af 20. december 1993 i sag nr. 394/1993 (Rente ved overtræk på indlånskonto).

I oktober 1992 opstod et overtræk på 3.763,96 kr. på klageren K's lønkonto hos pengeinstituttet P. P rykkede herfor og oplyste, at man som følge af overtrækket beregnede sig en overtræksrente på 8% p.a. samt overtræksprovision 2% p.a. udover debetrenten.

Efter at K under en korrespondance med P var fremkommet med et afviklingsforslag, som P forkastede, anmodede P om inddækning af overtrækket senest den 1. december 1992. K meddelte derpå, at han standsede alle indbetalinger til kontoen.

Den 2. december 1992 opsagde P K's konto og anmodede om betaling af overtrækket på 6.383,86 kr. senest den 16. december 1992 med tillæg af rente på 32% p.a. K protesterede mod rentens størrelse, hvortil P oplyste, at renten beregnedes således, at 21,50% udgjorde debetrente, 12% overtræksrenten og 2% overtræksprovision.

Efter at P i maj 1993 havde overgivet kravet mod K til retslig inkasso, stævnedes P K til betaling af 7.493,69 kr. med rente 21,50%. Retten forelagde på K's anmodning sagen for Ankenævnet.

K nedlagde påstand om, at P bl.a. tilpligtedes at anerkende, at K's gæld kun skulle betales med tillæg af almindelig rente fra den 20. september 1992.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"P må såvel efter almindelige regler som efter sine almindelige forretningsbetingelser være berettiget til at forlange, at ubevilgede overtræk af indlånskonti forrentes med en rente, der er højere end sædvanlig udlånsrente."

Tre medlemmer udtalte herefter:

"Vi finder imidlertid, at den rente på 32%, P har forlangt i tiden frem til den 15. marts 1993, må anses for urimelig høj. Den debetrente på p.t. 21,50% p.a., som P efter det oplyste har taget udgangspunkt i, og som ifølge stævningen kræves fra den 15. marts 1993, er på baggrund af det gældende almindelige renteniveau i sig selv så høj, at P ikke i tillæg hertil bør kunne kræve overtræksrente eller -provision."

To medlemmer udtalte:

"Vi er enige i, at den af P krævede rente på 32% p.a. må anses for urimelig høj, men finder, at P foruden debetrenten på p.t. 21,50% p.a. bør kunne kræve et rimeligt tillæg i overtræksrente."

---o0o---

I en tilsvarende sag fandt Ankenævnets flertal, at en samlet rente på 25% p.a. ved overtræk af en indlånskonto måtte anses for urimelig høj; P fandtes for ubevilgede overtræk at kunne debitere i alt 21,75% p.a. svarende til P's sats for bevilgede overtræk på en indlånskonto, 19,75% p.a. med tillæg af et mindre tillæg, som fastsattes til 2% (Kendelse af 20. december 1993 i sag nr. 290/1993).

Kendelse af 27. oktober 1993 i sag nr. 416/1993 (Frigørelseskonto, lovbestemt frigivelse, overførsel, modregning).

Den 6. maj 1993 anmodede klageren K gennem pengeinstituttet P1 om, at K's frigørelseskonto med et indestående på ca. 13.000 kr. samt to andre pensionskonti overførtes fra pengeinstituttet P2 til P1.

I forbindelse med overførslen af de to øvrige pensionskonti meddelte P2 i juli 1993, at K's frigørelseskonto ikke ville blive overført, men modregnet ved frigivelse.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P2 tilpligtedes at overføre frigørelseskontoen.

P2 nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge.

Tre medlemmer udtalte:

"K har forud for ikrafttrædelsen af lov nr. 424 af 25. juni 1993, dvs. på et tidspunkt, hvor frigørelseskontoen måtte betragtes som en pensionskonto, anmodet om overførsel af kontoens indestående til K's nye pengeinstitut. Vi finder derfor, at P2 efter de regler, der gælder for pensionskonti, har været forpligtet til at efterkomme overførselsanmodningen, idet pligten til at beregne og indbetale statsafgift inden den 1. august 1993 ikke kan antages at have været til hinder herfor.

Vi stemmer herefter for at tage K's påstand til følge."

Et medlem udtalte:

"Selv om P2 efter det oplyste først modtog begæringen om overførsel den 18. juni 1993 lægger jeg til grund, at begæringen var underskrevet af K hos P1 den 6. maj 1993, d.v.s. forud for det tidspunkt, hvor lovforslaget om tilbagebetaling af afgifter af

rente af forbrugslån m.v. blev fremsat. Henset hertil er jeg enig med flertallet i, at P2 har været forpligtet til at efterkomme overførselsanmodningen.

Det bemærkes i den forbindelse, at jeg ville være nået til det modsatte resultat, dersom overførselsbegæringen først var blevet underskrevet i et pengeinstitut efter, at lovforslaget var fremsat, idet det allerede ved fremsættelsen var klart, at der var et folketingsflertal for forslaget. Frigørelseskonti havde derfor fra tidspunktet for lovforslagets fremsættelse reelt mistet deres karakter af pensionskonti.

Med denne begrundelse stemmer jeg herefter som flertallet."

Kendelse af 27. oktober 1993 i sag nr. 452/1993 (Frigørelseskonto, lovbestemt frigivelse, modregning).

Efter at pengeinstituttet P, hvor klagerens K's frigørelseskonto blev ført, i juli 1993 havde meddelt K, at frigørelseskontoen som følge af Folketingets beslutning herom ville blive frigivet den 2. august 1993, gav K P meddelelse om, at kontoens indestående efter frigivelse ønskedes overført til andet pengeinstitut.

P meddelte herefter K, at indeståendet på kontoen ville blive modregnet i P's tilgodehavende hos K på ca. 345.000 kr. Den 2. august 1993 foretog P modregning.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at udbetale indeståendet på frigørelseskontoen ved effektiv betaling.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Ved § 3 i lov nr. 424 af 25. juni 1993, der trådte i kraft den 1. juli 1993, er bestemt, at indeståendet på frigørelseskonti med fradrag af en statsafgift på 40% "udbetales til kontohaverne fra den 2. august 1993". Ankenævnet finder, at det af denne bestemmelse må følge, at disse konti ikke længere kan betragtes som pensionskonti, men må anses for almindelige indlånskonti, i hvis indestående P efter almindelige regler må være berettiget til at foretage modregning fra og med det i loven fastsatte udbetalings-tidspunkt. Det bemærkes herved, at retsplejelovens § 512, stk. 3, som i forbindelse med ordinær frigivelse af indeståendet på en pensionskonto ved bindingsperiodens udløb antages at afskære modregning i en periode på tre måneder efter frigivelsestidspunktet, ikke kan anses for analogt anvendelig i den foreliggende situation.

Da det må lægges til grund, at P havde et større forfaldent tilgodehavende hos K, og da de af K påberåbte særlige omstændig-

heder ikke kan føre til et andet resultat, finder Ankenævnet herefter, at den af P foretagne modregning har være berettiget."

Kendelse af 20. december 1993 i sag nr. 458/1993 (Bog, frigørende udbetaling).

A, som døde i april 1991, havde i januar 1990 arvet sin ægtefælle som eneste arving, og fællesboet blev i denne forbindelse opgjort til ca. 345.000 kr. A havde hos pengeinstituttet P 3 indlåndskonti med tilhørende bankbog, henholdsvis konto nr. -71, nr. -70 og nr. -39. Efter det oplyste bar A bogen vedrørende konto nr. -39 på sig. Alle bøger havde påtegninger om, at udbetaling kunne ske til ihændehaveren. De to øvrige bøger var efter det oplyste bortkommet.

A's dødsbo indbragte sagen for Ankenævnet og oplyste, at der i perioden 2. februar 1990 til 9. april 1991 uberettiget af A's hjemmehjælper var hævet i alt ca. 343.000 kr. Under sagens behandling var fremlagt udskrift af en straffedom, ifølge hvilken hjemmehjælperen blev frifundet for tiltale for mandatsvig vedrørende uberettiget hævning af mindst 150.000 kr. fra A's konti.

Det fremgik, at der fra konto nr. -39 ved fem ekspeditioner i februar - april 1991 var overført i alt 56.800 kr. til konto nr. -70. P oplyste, at overførslerne var ekspederet i P's hovedsæde, medens efterfølgende hævninger samme dag på konto -70 var foretaget i en af P's afdelinger.

A's dødsbo nedlagde påstand om, at P tilpligtedes at betale 343.544,40 kr., subsidiært et mindre beløb.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog boets subsidiære påstand til følge med disse bemærkninger:

"Det må lægges til grund, at bankbogen vedrørende konto -39 ikke var til stede ved de 5 lejligheder, hvor der fra denne konto overførtes beløb til konto -70. Uanset at der var tale om overførsler mellem to konti, der begge tilhørte A, kan P derfor ikke påberåbe sig, at banken er frigjort i medfør af bestemmelserne i gældsbrevslovens § 33, og det må lægges til grund, at den mødende

heller ikke ved fuldmagt var legitimeret til at foretage de pågældende dispositioner. Da de 5 overførsler således er foretaget i strid med almindelige sikkerhedsforskrifter, må det i forhold til boet påhvile P at godtgøre, at overførslerne er sket med samtykke fra A. Et sådant bevis er efter det foreliggende ikke ført, og P er derfor for så vidt angår de overførte beløb ikke frigjort over for boet. Dettens påstand tages herefter til følge for så vidt angår 56.800 kr., hvilket beløb findes at burde forrentes som nedenfor bestemt.

For så vidt angår de øvrige af sagen omfattende tilfælde, hvor der er foretaget udbetalinger fra de 3 konti, må det lægges til grund, at den mødende ikke alene opgav kontohavers navn, men tillige var i besiddelse af den til kontoen hørende bog. En afgørelse af, om boet som følge af disse udbetalinger kan gøre krav gældende mod P, må bero på, om det kan lægges til grund, at den pågældende har været uberettiget til at hæve på kontoen, og i bekræftende fald - om der generelt eller for så vidt angår nogle af udbetalingerne har foreligget sådanne særlige omstændigheder, at P burde have afkrævet den mødende bevis for hans ret til at hæve på bogen, jfr. gældsbrevslovens § 33, stk. 2, 2. pkt. Ankenævnet finder, at en stillingtagen til disse spørgsmål ville kræve en bevisførelse i form af parts- og vidneforklaringer, som ikke kan ske for Ankenævnet, men i givet fald må finde sted for domstolene. Denne del af sagen afvises derfor i medfør af vedtægternes § 7, stk. 1."

Kendelse af 30. november 1993 i sag nr. 470/1993 (Frigørelseskonto, lovbestemt frigivelse, overførsel. Modregning.).

Klageren K anmodede den 19. juli 1993 pengeinstituttet P om at overføre K's frigørelseskonto hos P til andet pengeinstitut.

P undlod at foretage overførslen og modregnede den 2. august 1993 kontoens indestående i K's gæld til P på ca. 500.000 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbageføre modregningen og udbetale K beløbet.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Ved § 3 i lov nr. 424 af 25. juni 1993, der trådte i kraft den 1. juli 1993, er bestemt, at indeståender på frigørelseskonti udbetales til kontohaverne fra den 2. august 1993 efter fradrag af en statsafgift på 40% af indeståendet pr. 1. juli 1993, der skal betales inden den 1. august 1993. Ankenævnet finder, at det heraf må følge, at disse konti fra den 1. juli 1993 at regne ikke længere kan betragtes som pensionskonti, men må anses for almindelige indlånskonti, i hvis indeståender pengeinstituttet efter almindelige regler må være berettiget til at foretage modregning fra og med det i loven fastsatte udbetalingstidspunkt. Det bemærkes herved, at retsplejelovens § 512, stk. 3, som i forbindelse med ordinær frigivelse af indeståendet på en pensionskonto ved bindingsperiodens udløb antages at afskære modregning i en periode på tre måneder efter frigivelsestidspunktet, ikke kan anses for analogt anvendelig i den foreliggende situation. Endvidere bemærkes, at P, der først efter den 1. juli 1993 modtog begæringen om kontoens overførsel til et andet pengeinstitut, efter det anførte må anses at have været berettiget til at undlade at efterkomme begæringen med henblik på senere at foretage modregning. Herefter, og da det er ubestridt, at P havde et større forfaldent tilgodehavende hos K, tages dennes påstand ikke til følge."

Pengeinstitutankenævnet

Sekretariat:

Østerbrogade 62, 4. sal, 2100 København Ø

Tlf. 35 43 63 33 · Giro 4 16 34 00

V E D T Æ G T E R

F O R

P E N G E I N S T I T U T A N K E N Æ V N E T

§ 1

Pengeinstitutankenævnet er oprettet af Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet.

§ 2

Stk. 1. Ankenævnet behandler klager over danske pengeinstitutter og deres herværende datterselskaber. Ankenævnet behandler endvidere klager over danske filialer af udenlandske pengeinstitutter. (De nævnte institutter og selskaber er i det følgende dækket af ordet "pengeinstitutter").

Stk. 2. Ankenævnet behandler klager vedrørende private kundeforhold. Klager fra erhvervsdrivende kan behandles, såfremt klagen ikke adskiller sig væsentligt fra en klage vedrørende et privat kundeforhold.

Stk. 3. Klager fra erhvervsdrivende falder i øvrigt udenfor Ankenævnets kompetence.

§ 3

Stk. 1. En klage kan angå samtlige omstændigheder i retsforholdet mellem parterne, herunder også omstændigheder, der er opstået inden et egentligt kundeforhold etableres.

Stk. 2. Det er en betingelse for behandling af en klage, at klageren forgæves ved henvendelse har søgt at opnå en tilfredsstillende ordning med pengeinstituttet. Ankenævnet kan indlede behandling af en klagesag, såfremt pengeinstituttet har afvist klagen, eller der ikke forinden 5 uger fra modtagelsen af en klage er opnået forlig med klageren.

§ 4

Stk. 1. Udenfor Ankenævnets kompetence falder sager, hvis behandling i henhold til lovgivningen er henlagt til offentlige myndigheder eller andre anke- eller klagenævn.

Stk. 2. Afviser Ankenævnet i medfør af stk. 1 at behandle en klage, skal det oplyse klageren om den relevante myndighed eller det relevante anke- eller klagenavn.

§ 5

Stk. 1. Ankenævnet kan ikke behandle sager, som er afgjort ved endelig dom, gyldig bindende voldgift eller retsforlig eller sager, der kan forventes afgjort i forbindelse med en straffesag. En voldgiftskendelse er kun bindende, såfremt klageren forinden voldgiftssagen er blevet orienteret om muligheden for ankenævnsbehandling.

Stk. 2. Så længe en sag verserer for Ankenævnet, kan klagesagens parter ikke anlægge sag ved domstolene eller voldgiftsret om de af klagen omfattede spørgsmål.

§ 6

Er det utvivlsomt, at sagen ikke kan behandles af Ankenævnet i henhold til §§ 2-5, giver sekretariatet klageren meddelelse herom og begrundet overfor klageren denne afgørelse. Klageren gøres samtidig opmærksom på, at afgørelsen vil kunne indbringes for Ankenævnet, hvilket sker ved sekretariatets foranstaltning, såfremt klageren fremsætter ønske herom.

§ 7

Stk. 1. Ankenævnet kan afvise sager, som på grund af deres principielle juridiske karakter, usikkerheden om bedømmelsen af de fremkomne faktiske oplysninger eller af andre særlige grunde findes uegnede til behandling i Ankenævnet.

Stk. 2. En afvisning i henhold til stk. 1 skal ledsages af oplysning om muligheden for at indbringe sagen for domstolene, om retshjælp, fri proces eller dækning af sagsomkostninger gennem eventuel retshjælpsforsikring.

§ 8

Stk. 1. Klager indgives skriftligt til Ankenavnets sekretariat. Ankenævnet kan foreskrive, at der benyttes en særlig blanket. Sekretariatet har i øvrigt til opgave at besvare skriftlige, telefoniske eller personlige henvendelser til Ankenævnet samt at forberede klagesagerne til Ankenævnet. Sekretariatet drager omsorg for sagens oplysning. Klageren skal i forbindelse med klagens indgivelse til Ankenævnet give samtykke til, at pengeinstituttet uanset tavshedspligt kan afgive oplysninger til Ankenævnet til brug for sagens behandling.

Stk. 2. Efter modtagelsen af klagen sender sekretariatet med anmodning om en udtalelse det pågældende pengeinstituts direktion en genpart af det modtagne materiale med undtagelse af det, som utvivlsomt er direktionen bekendt. Sekretariatet drager i øvrigt

omsorg for, at hver af parterne får kendskab til oplysninger fra modparten, som må anses at have betydning for sagens afgørelse, og til sagkyndige erklæringer eller udtalelser indhentet til brug for Ankenævnsbehandlingen.

Stk. 3. Hvis pengeinstituttet ikke inden 5 uger efter modtagelsen har fremsendt en udtalelse til Ankenævnet, kan sagen behandles på grundlag af klagerens materiale, med mindre sekretariatet på pengeinstituttets anmodning har forlænget fristen.

Stk. 4. Klageren kan til enhver tid tilbagekalde sin klage. Ankenævnsbehandlingen bortfalder ligeledes, hvis pengeinstituttet under sagens behandling opfylder klagerens krav, eller der indgås forlig mellem parterne.

§ 9

Stk. 1. Ankenævnet kan i særlige tilfælde efter en parts anmodning eller af egen drift indkalde parterne til mundtlig forhandling. Såfremt klageren uden oplyst lovligt forfald udebliver fra en sådan forhandling eller undlader at fremkomme med de af Ankenævnet ønskede oplysninger, kan Ankenævnet afvise klagen eller behandle den på det foreliggende grundlag. Hvis pengeinstituttet udebliver eller undlader at fremkomme med de af Ankenævnet ønskede oplysninger, kan sagen ligeledes behandles på det foreliggende grundlag.

Stk. 2. Ankenævnet kan på begæring af en part eller af egen drift indhente sagkyndige erklæringer eller udtalelser.

§ 10

Stk. 1. Ankenævnets kendelser skal sendes til sagens parter inden 10 dage efter afsigelsen. Der gives normalt en frist på 4 uger til opfyldelse af kendelsen. Klageren orienteres samtidig om muligheden for at indbringe sagen for domstolene, om retshjælp,

fri proces eller dækning af sagsomkostninger gennem eventuel retshjælpsforsikring.

Stk. 2. Ankenævnets kendelser sendes endvidere til Finanstilsynet og i anonymiseret form, jf. stk. 4, til Forbrugerklagenævnet.

Stk. 3. Ankenævnet udarbejder en årsberetning, der tilsendes Finanstilsynet og Forbrugerklagenævnet. Ankenævnets offentliggørelse af kendelser sker uden angivelse af parternes identitet, og Ankenævnet kan i øvrigt fastsætte nærmere regler for offentliggørelsen.

Stk. 4. Enhver kan ved henvendelse til Ankenævnets sekretariat forlange at blive gjort bekendt med Ankenævnets kendelser, dog med undtagelser af klagerens og eventuelle trediemands identitet. Ankenævnet kan i forbindelse med en sags afgørelse bestemme, at også pengeinstituttets identitet skal tilbageholdes, såfremt særlige forhold taler derfor.

Stk. 5. Ankenævnets medlemmer, Forbrugerklagenævnet og sekretariatets medarbejdere har med undtagelse af oplysninger, der er offentligt tilgængelige, tavshedspligt om, hvad der fremkommer under ankenævnsbehandlingen.

§ 11

Stk. 1. Når Ankenævnet har truffet afgørelse i en klagesag, kan sagen af enhver af parterne - af pengeinstituttet dog med den i stk. 2 angivne begrænsning - indbringes for domstolene.

Stk. 2. Et pengeinstitut kan tilslutte sig Ankenævnet med den virkning, at det er bundet af Ankenævnets kendelser, med mindre det inden 4 uger efter Ankenævnets afsendelse af den enkelte kendelse skriftligt meddeler Ankenævnet, at det ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Stk. 3. Et pengeinstitut, der har tilsluttet sig Ankenævnet i henhold til stk. 2, kan ved skriftlig opsigelse til Ankenævnets sekretariat udtræde heraf med et varsel på 6 måneder til et kalenderårs udløb.

§ 12

Stk. 1. Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet udpeger et af organisationerne nærmere fastsat antal ankenævnsmedlemmer. Organisationerne udpeger herudover en formand og en næstformand, der begge skal opfylde betingelserne for udnævnelse til landsdommer.

Stk. 2. Hvad der i disse vedtægter bestemmes om formanden og dennes kompetence finder tilsvarende anvendelse på næstformanden for så vidt angår de sager, i hvis behandling denne skal deltage, deltager eller har deltaget.

Stk. 3. Ankenævnets medlemmer udpeges for en 3-årig periode. Medlemmerne fratræder deres hverv med udgangen af det år, hvori de fylder 70 år.

Stk. 4. Organisationerne fastsætter Ankenævnets forretningsorden. Bestemmelsen i stk. 2 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Til Ankenævnet tilknyttes et sekretariat. Organisationerne ansætter sekretariatschefen.

§ 13

Stk. 1. Ved Ankenævnets behandling af den enkelte klagesag deltager formanden eller næstformanden og fire af de i § 12, stk. 1, nævnte medlemmer, således at forbrugerinteresser og pengeinstitutinteresser er ligeligt repræsenteret. Ankenævnet er beslutningsdygtigt, når der er mødt mindst én forbrugerrepræsen-

tant og mindst én pengeinstitutrepræsentant, uden at der herved ændres på antallet af stemmer, dvs. to forbrugerstemmer og to pengeinstitutstemmer.

Stk. 2. Ankenævnets kendelser skal være skriftlige. Kendelserne skal være ledsaget af en begrundelse og skal underskrives af formanden. Hvis en afgørelse beror på en flertalsbeslutning, skal dette på mindretallets begæring anføres i afgørelsen, og mindretallet kan i kendelsen begrunde sin stilling.

Stk. 3. En repræsentant fra Forbrugerklagenævnet skal til enhver tid have adgang til uden stemmeret at deltage i møderne.

§ 14

Stk. 1. Ingen må deltage i behandlingen af en sag, når

1. den pågældende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
2. den pågældendes ægtefælle, beslægtede eller besvogrede i op- eller nedstigende linje eller sidelinje så nær som søskendebørn eller andre nærstående har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er repræsentant for nogen, der har en sådan interesse, eller
3. der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om den pågældendes fuldstændige upartiskhed.

Stk. 2. Den, for hvis vedkommende noget af de i stk. 1 nævnte forhold foreligger, skal omgående underrette Ankenævnets formand herom.

Stk. 3. Ankenævnets formand træffer beslutning om, hvorvidt en person som følge af bestemmelsen i stk. 1 ikke kan deltage i behandlingen af en sag.

§ 15

Formanden for Ankenævnet kan beslutte, at en sag, hvori Ankenævnet har truffet afgørelse, skal genoptages, hvis særlige grunde taler herfor, herunder navnlig i tilfælde af

1. lovligt forfald hos en part, som ikke har ytret sig i sagen, eller
2. nye oplysninger, som - hvis de havde foreligget under ankenævnsbehandlingen - må antages at ville have medført et andet udfald af sagen.

§ 16

Stk. 1. Ingen af parterne betaler omkostninger i forbindelse med klagesagens behandling til den anden part. Samtlige omkostninger ved ankenævnsbehandlingen, herunder udgifter til de af Ankenævnet i medfør af § 9, stk. 2, indhentede erklæringer eller udtalelser, afholdes af Ankenævnet. Klageren skal dog altid betale et gebyr på 100 kr., som tilbagebetales, hvis klagen afvises af Ankenævnet, tilbagekaldes eller bortfalder, jf. § 8, stk. 4, eller hvis klageren får helt eller delvis medhold.

Stk. 2. Ankenævnet kan ved mundtlig forhandling efter § 9, stk. 1, godtgøre klagerens rejseudgifter m.v., når særlige grunde taler derfor.

§ 17

Stk. 1. Ved aftalen mellem Den Danske Bankforening og Danmarks Sparekasseforening fastsættes regler for Ankenævnets finansiering, budget, revision og regnskab m.v.

Stk. 2. Ankenævnet tegnes vedrørende de i stk. 1 nævnte forhold af de nævnte to foreninger i fællesskab.

§ 18

Ændring af vedtægter med tilhørende protokollat sker ved aftale mellem Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet og skal godkendes af Forbrugerklagenævnet.

§ 19

Disse vedtægter med tilhørende protokollat, der er godkendt af Forbrugerklagenævnet, træder i kraft den 1. januar 1989.

